

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 93. szám.

NEW YORK, N. Y., CLEVELAND, O., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1908. NOVEMBER 20-án.

V. Year. No. 93.

BUDAPESTI LEVÉL.

PANAMA. — PLURÁLIS JOG. — ÚJ IRODALMI TÁRSASÁG.

1908. november 4.

Panamák illatától terhes Budapest a levegő; de az egész országban is csak kétféle ember látszik lenni: az egyik fajta az, amelyik gyanúsít, a másik fajta, amelyiket gyanúsítanak. Mindenki gyanúsít és mindenkit gyanúsítanak, aki él.

Ebből a társadalmi viszonyok korrumpciójára következtetni igenis logikus lehet; ámde csak visszamenőleg, — minthogy a nagy és kicsiny visszaélések, megvesztegetések és csalások kiderülése egy egészségesebb erkölcsuralom érkezését jelenti, amely ime a multak hibáiban gyökeredző hibákat és bűnöket felszínre veti.

Átalakulóban tehát az egész magyar közélet és vele együtt az, amit irányít: a társadalom. Am mindenesetre sajnálni való, hogy a nagy tisztogatások irányát káröröm, a nagy bukások fölötti kéjelgés jelöli. Valami csuf, egészségtelen és káros mellékzöngéi vannak az igazságszolgáltatás e módjának, mely ébreszt kárörömet, ébreszt félelmet és tartózkodást: csupán megnyugvást nem kelt, amint hogy nem is kelt.

Latkóczyt, a közigazgatási bíróság másodelnökét, a kegyelmes urat, királyi felségének valóságos belső titkos tanácsosát rajtaesípték, hogy díszes és megközelíthetetlen volt tekintélyét nem éppen korrekt üzletek egyengetésére fordítja. De ugyanez egy jeles pesti újságíró, *Porcsolt Kálmán* ur, a Pesti Hírlap munkatársa, azt írta a leleplezést kommentáló cikében, hogy ugyan ki az az ember Magyarország, akit 60 ezer koronával meg nem lehet közelíteni? A kérdés az eleven husha vágott, ám senki sem akadt mai napig — holott két hét mult el — aki válaszolt volna, hogy: — Én vagyok az az ember.

Nem, mert ily választ adni kockázatos. Ily választással kitiltanak az ember a szerezéséről a házából. Ha ezt kinyilatkoztatja valaki, bizonyos lehet felőle, hogy marhának tekintik és a legnagyobb baj az, hogy senki sem fogja megkérnyézni 60 ezer koronával, pedig — ki tudja? — talán éppen holnap kopogtatna ama barátságos, várva-várt előkelő idegen, 1000, 2000, 100.000, vagy hány koronával? Embere válogatja. Azt tartják, mindenkinek megvan az ára 10 koronától feljebb, [amit képviselőválasztáson osztogatnak a kortések] egészen egy millióig, vagy többig.

És ha még ez a nagy pénzűség gazdasági érdekek szolgálatában állana! Szó sincs arról. Mulatságra kell. Kisember kávéházban adja le a pénzét haszontalanságokért, nagyember pedig Ostendben veszteli el a rouletten. A pénz, mindig a mástól zsarolt, vagy kölcsönvett pénz. Saját pénze nincs senkinek, de legkevésbé annak, aki azt hiszi, hogy munkából meg lehet élni. Ha itt van probléma, úgy legfeljebb az lehet, hogy jó, jó, tudom, hogy kiket lehet megvesztegetni, — csak azt nem tudom, kik azok, akiknek a vesztegetésre pénzük van és honnét van?

Tisztogatják Augias istállóját. Jókör. Nem is a tizenkettedik, hanem a tizenharmadik órában. Mink néhányan, akik a korot értenek tartjuk kezünk, [nem jövedévből, de hivatásból, vagy kötelességből] mégis bizunk egy szóból: **hadd essünk tul rajta, mennél hamarabb!**

A politikai életnek szenzációja ez a szenzáció, amelyet lényegében senki sem ismer, de azért mindenki jobban ismeri, mint más ember, — és ez: **Andrássy Gyula gróf választójogi törvényjavaslata, mely a pluralitás elvén áll.**

Magyarországot — a szólásszabadság szinte kivételesen engedékeny jogával visszaélve — valóságos ellepik az osztrák szociáldemokrata képviselők, akik demagóg beszédekkel a legrosszabb szolgálatot teszik a magyarországi szociáldemokratáknak, akik, mint-hogy optikai csalódásban vannak, nem veszik észre ezt a rossz szolgálatot. Bizonyára nincs a józanul gondolkodó emberek közt, akik kétségbevonják a miniszternek abbeli jogát, sőt kötelességét, hogy a szociáldemokrata társadalmi evolúció követelményeinek szolgálatára fölött az ország nemzeti, magyar nemzeti integritását megóvni és belátható jövőjéig biztosítani célozza. Épp oly joga ez a miniszternek, amilyen joguk a szociálistáknak az, hogy a társadalom-reformáló törekvéseket fölébe helyezik a nemzeti politika kívánalmainak. De hiszen különben az aktuális harc nem is e körül a hatáskörj kérdés körül forog, mert hiszen világos, hogy az uralmon levők bolondok volnának, ha nem érvényesítenék jogukat, a mennyiben ezt a munkásság el nem utasítható és becsületes elvével meg nem tagadható kívánalmait párhuzamosan tehetik; az aktuális harc abban merül ki, hogy a plurális szavazati jog jobb-e, rosszabb-e a magyar nemzetieknek, avagy a szociáldemokratáknak? Amíg kétségtelen, hogy a plurális szavazati jog alkalmas a magyar nemzeti elem törvényhozásbeli hegemoniájának biztosítására, — ugyanigy bizonyos, ezt statisztikailag ki lehet mutatni, hogy a szociáldemokratáknak is jobban kedvez. Ausztriában egyenlő szavazatok mellett sokkal kisebb a szociálista szavazók százaléka, mint amilyen lesz Magyarországon a plurális szavazás esetleges behozatala után.

Épp ezért komikus, hogy mit beszélnek kigyót-bekát az osztrák botrány-képviselő Magyarországot ellen, — holott jobban tennék, ha otthon néznék szét a házuk tájkán és szegénylenek küssé magukat.

Az irodalmi és művészeti szeczon, melynek, kalendárium szerint, ilyenkor őszszel kezdődnie kell [ha török, ha szakad] vajmi nehézkesen indult, mignem e hónap elsején, vasárnap, nevezetes esemény történt, titokban. Itthon, Budapestben is csak kevesen tudják, megírni az újságokban még időelőttinek tartják.

Mint ismeretes, az örökké álmorkor-ságban selymülő Magyar Tudományos Akadémia irodalmi-osztálya mellett, amit — fájdalom — senki sem vesz komolyan, a Petőfi-Társaság, meg a Kisfaludy-Társaság domináltak, mint irodalmi fórumok. De, úgy látszik, a különben szükséges exkluzivitásuk kimerült abban, hogy struccoz módjára porba dugták a fejüket, és nem vettek tudomást új irányokról, új emberekről. [Még Molnár Ferenczről sem.]

Hát, most az elmult vasárnap délutánján a modern és új magyar írók tömörültek és megbeszéltek egy új irodalmi társaság alakulásának előkészítését. A mozgalom élén *Ambrus Zoltán* és *Ignotus* [Veigelsberg Hugó] állnak és maguk köré csoportosítják az új, a modern irányban szép sikerrel működő magyar írók legjobbait. *Ambrus*, aki alkalmasint a társaság elnöke lesz, egész könyvtárt írt már; stílusa vetekszik Flaubertével, emberismerete és írói készsége nagyobb, mint számos külföldi ünnepelt nagyság. *Ignotus* pedig jelenleg a legkészsültebb magyar kritikus, Alexander mellett.

Az új alakulástól sok jó várható. Hogy a vaskalaposok túszozni és dohogni fognak, az bizonyos. Mindenesetre igaz van annak a tekintélyes magyar kritikusnak, aki ezen alakuló-ülés tárgyat ismertette, beszédét ezzel

a markáns bejelentéssel kezdte: — Mégis türethetetlen, hogy öreg, tehetőségtelen számarak bitorolják a magyar irodalom képviseletét...

JANEIRO.

BEADTA A DEREKÁT.

A német császár és a német közvélemény.

Ismételve adtuk hírt arról az általános felháborodásról, melyet Vilmos német császár viselkedése Németországban keltett. A beszédes császár túllépte alkotmányos jogait s ezért felelősségre vonta őt a német sajtó, felelősségre vonta őt a német népképviselő. Nyíltan hazaárnlással vádolták s követelték, hogy vád alá helyeztessék.

S mit tett ezzel szemben a német császár, akit katonai uralkodónak, erőszakos fejedelemmek szoktak nevezni? Belátta a hibáját s kijelentette kancellárja előtt, hogy a jövőben csakis az alkotmányos formák között fog mozogni.

Magyarországon még kiáltóbban sértette meg néhány év előtt a magyar király a magyar alkotmányt. S mikor a törvényhozók emiatt felsőhájtani mérésztettek, a magyar király nem ígért ugyan javulást, hanem kivezényelte a magyar honvédeket és velük ugrasztotta széjjel a magyar nép alkotmányos képviselőit.

Ennyi és még sok más egyéb a különbség a magyar király és a német császár között.

A PÁPA JUBILEUMA.

Róma ünnepi díszben ragyog.

Hétfőn volt ötven esztendeje annak, hogy Pius pápát felszentelték pappá. Ezt a napot a világ minden nemzete megünnepele. Alig van ország, mely ne képviseltette volna magát a jubilaris ünnepségen.

A Szent Péter-templomban, ahol maga a pápa czelebrálta a nagymisét, hetven ezer ember tolongott. Magyarország és Ausztriát Schwarzenberg herceg képviselte az ünnepségen.

A templom előtti térségen városi rendőrök és olasz katonák gondoskodtak a rend fentartásáról, magában a templomban pedig a pápai testőrség őrködött.

Rampolla bíbornok a bejáratnál fogadta a szentatyát, mire a sextini kápolna énekkara igazán mennyei módon énekelt.

A templomot ezernyi villamos láng világította meg, mikor a fényes pápai processzió bevonult. Harmincznégy bíbornok és 360 püspök vett részt a menetben. A fehérbe öltözött pápát széken vitték.

A mise végeztével a szentatyá megáldotta a hallgatóságot.

LÁZADÁS KHINÁBAN.

Az új császár nem „szin-kinai”.

A császár és anyacsászárné halálával a trónra egy 3 esztendő gyermek került s a régens Chun herceg lett. A kínai nép pedig fellázadt. Az új uralkodó ugyanis nem kínai, hanem mandzsú. Ugyane miatt sok baja volt az elhalt császárnak is, akinek anyja, a most elhalt anyacsászárné mandzsú származású rabszolganő volt s a negyedrendű feleségből csak a fiúgyermek születése után lett rangban legelső feleség.

Az új régens Pekingbe vonta össze a katonaságot, de kérdés, vajjon a lázongó tömeget meg tudja bírja-e fékezni.

Dél-Khinában a legveszedelmesebb a lázadás. Onnan 30.000 ember aláírásával kérvény érkezett a kormányhoz, melyben a kérvényezők az új császár mellőzését kérik s egy szintizta kínai uralkodót követelnek.

IRODALMUNK VÉDELME.

IDEGEN EMBER A MAGYAR ÍRÓK ÉRDEKÉBEN.

A „Pesti Napló” egyik legutóbb beérkezett számában olvasom szövegszerű a következőket:

„Hírül adtuk minap, hogy Savage W. Henry, az ismert amerikai impresszárió és színházi vállalkozó, aki „Az ördög”-öt játszatta Amerikában, Budapestben van. Savage európai képviselőjének: a párisi Felner-nek társaságában jött Pestre, egyrészt azért, hogy Molnár Ferenczrel, akinek darabjával oly nagy sikert aratott, megismerkedjék, másrészt pedig azért, hogy érintkezésbe lépjen az illetékes tényezőkkel a magyar szerzői jog amerikai védelmének ügyében. Savage Felnerrel együtt felkereste tegnap Günther Antal igazságügyminisztert és Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkárt. Látogatásairól Felner a következőket mondta:

„Itteni tartózkodásunkat felhasználjuk annak a kúphatolására, minő hajlandóság mutatkozik Magyarországon egy, az Egyesült Államokkal a szerzői jogot védő szerződés megkötésére? Az a rendezetlen viszony, mely e tekintetben az Egyesült Államok és több európai állam közt fennáll, tengerek kellemetlenségére, visszaélésre adott alkalmat, legutóbb is Molnár Ferencz darabjánál ugyancsak éles konfliktusunk támadt Fiskével, a konkurrensinkkel... De a szerzői jog rendezése a kilátások, a mult hetekben tartott berlini nemzetközi szerzői jogi konferencia eredményes tanácskozásai után, igen biztatók... E kérdésben beható megbeszélést folytattunk tegnap Günther igazságügyminiszterrel és Molnár államtitkárrel, mint gróf Apponyi Albert megbízottjával és a tanácskozáson anyagából azt a reményt merítjük, hogy a copyright [szerzői jog] kérdése Magyarországon és az Egyesült Államok közt, a szokásos szerződés formájában, már a legközelebb szabályozást nyer. Ha az irodalmi érintkezés utja ily módon egyengetve lesz, a magyar szerzői és színházi körökkel való érintkezés is sokkalta biztosabb alapon fog fejlődni.

Savage, akinek tiszteletére Molnár Ferencz tegnap este szűkebb körben lakomát rendezett, ma délután elutazott Budapestről, de — mint mondotta — januárban visszatér, hogy a legújabb magyar színpadi művek iránt érdeklődjék.”

A budapesti lapok ezt a hírt minden kommentár nélkül leközölték. Nekem fejbe szökött a vér, amikor végigolvastam. Hát annyira jutott Magyarországon, hogy egy amerikai vállalkozónak üzleti szempontokból kell közbe lépnie azzal, hogy a magyar szellem termékeit a külföld ne tekinthesse továbbra is bitang jószágoknak? Hát a magyar igazságügyminiszter és a „nagy” Apponyi államtitkárja nem bujtak szegényletükben a föld alá, amikor az amerikai vállalkozó belépett hozzánk és szívükre kötötte, hogy a magyar irodalmi termékeknek Amerikában történendő megvédése dolgában a magyar kormányunk mégis csak dukálna valamit tenni?

Savage ur lehet rossz színgazgató, aki egy-egy előadásra kerülő darabra nem képes kiválasztani alkalmas színészeket, de feltétlenül korrekt üzletember. Ennek bizonyult a magyar kormányra nézve megszegyenítő abbeli elhatározásával is, hogy kijárja a magyar szerzői jog védelmét. És merek abban hinni, hogy, amit hiába követelt az amerikai magyar sajtó, amiért hiába könyörögtek a magyar írók, kieszközi az amerikai üzleti szellem: a magyar író joga védelmére fog találni Amerikában is.

Nem akarok visszatérni arra az igazán felháborító helyzetre, amelyet a

magyar irodalom védtelen volta a közelmúltban teremtett itt Amerikában. Még élénk emlékezetében vannak mindnyájunknak azok a kínos jelenetek, a melyek „Az ördög” előadása körül lejátszódtak. Az angol népe heteken át nyilvánosan tárgyalták a botrányt, mi, magyar újságírók pedig pártokra szakadtunk s a legtöbben azon voltak, hogy magyar embereket állítsanak pengéjére. Még magának a mű szerzőjének is fel kellett szólalnia és belelepedni az üzleti zajba, ami bizony sem az író, sem a magyar irodalom értékét nem emelte.

Ha azonban rosszul esett nekem „Az ördög” körül kifejlődött botrány, még rosszabbul esik az, hogy egy amerikai embernek, akit tisztára becsületes üzleti elvek vezérlelnek, kell kitanítania a magyar kormányt arra nézve, hogy miképp kell megvédenie a nemzet szellemi munkáit a kizsákmányoltatás ellen.

Ez a botrányok betetőzése. Mert Savage ur fellépése és a magyar kormánytól való intervenciálása lesüllyesztette a magyar kormány tagjait opereththosokká, akik a közönség jóízűt szokott kacagni.

Savage urat természetesen nem a magyar írók érdeke vezérelte. Vezérelte őt a saját üzleti érdeke. Nem akarta magát és más amerikai vállalkozókat a jövőben is kitanítani annak, hogy bizonyos vállalkozások fejében botrányok középpontjává váljanak és esetleg még anyagi károkat is szenvedjenek. De Savage ur ezzel az eljárásával valószínűleg értésére adta a magyarországi üzleti világnak azt, amiben eddig odaát oly szívesen kétélteltek, értésére adta azt, hogy mint sok másban, üzleti korrektség dolgában is tanulhatunk valamit az amerikai üzletembertől, aki merész az ő vállalkozásai-ban, de becsületes és jogi alapon kíván állni.

Én, ha „Az ördög” előadása körül nem is tudtam Savage álláspontjára helyezkedni, ha fel is háborodtam azon, hogy németből mutatta be angol nyelven egy magyar írónak munkáját s hogy az előadásnál mi sem utalt a munkának magyar eredetére, ha az ő „Ördög”-előadását fogyatekosnak s az író intencióinak meg nem felelőnek mondtam is, készségesen elismerem most is, amint elismertem mindig, hogy az ő üzleti eljárása kifogás alá nem esik s készségesen mondom neki köszönetet, a miért ő, az amerikai üzletember, a magyar irodalmi termékek védelmét inkább a szívén viseli, mint maga a magyar kormány, amely különben a nemzeti prédikátummal dicsekszik.

Lesz most már a magyar szerzői jog védelmére vonatkozó szerződés Magyarországon és az Egyesült Államok közt. Ha ennek eszméje el is aludnék a miniszteriütemok poros aktái közt, Savage fel fogja ébreszteni.

Singer Mihály.

A BOSZU.

Hogy tisztelik Amerikában a bíróságot.

New Yorkban a Madison Avenue és 42-ik utca sarkán van John W. szivarüzlete, melynek kirakatában azelőtt szivar volt mindig. Most a betört ablakban egy nagy plakát van, mellette egy női kalap, egy női felöltő letépett darabja és egy fésű. A plakáton ez áll: „Két részeg asszony betörte a kirakat ablakát. Az ablak ára 80 dollár. A bíró a hölgyeket fejenként 3 dollár pénzbírságra ítélte. Hogy az ő... be jövök én ki eből?”

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KONTA NEW YORKBAN. *Konta Sándor* hazánkba és a *Bevándorló* munkatársa kedden érkezett vissza Magyarországból New Yorkba. Az angol lapok persze azonnal meginterjúválták őt *Mohár Ferenczel* való találkozását illetően, amelyről mi már két hét előtt írtunk. Konta ur budapesti élményeiről hosszabban fogunk írni lapunk jövő számában.

BUDAPESTI LEVELEZŐNK. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy *Kanizsay Ferencz* urat, a budapesti *Magyar Hírlap* belmunkatársát, sikerült munkatársul megnyernünk a *Bevándorló* részére. *Kanizsay* ur, akinek írói neve *Janeyro*, már beküldte első *Budapesti levelet*-ét, amelyvel e jelen számunk első oldalán találkozunk olvasóink.

MATILD ÉS EGY PLÉBÁNOS. *Perényi László* volt new yorki és perth amboyi római kath. plébános Magyarországra való utazásakor egynehány amerikai magyar lap azt híresztelte, hogy a plébános megszökött innen, habár hetekkel elutazása előtt már közzétették, hogy *Perényi László* hazautazik. Egy magyar lap pláne annyira ment, hogy a plébánost azzal vádolta, hogy gazdasszonya elől szökött innen vissza Magyarországra s e vádat szerelmes levelekkel támogatta, miket állítólag *Perényi plébános* intézett volt gazdasszonyához. Mi ehhez a kinos ügyhöz *Perényi plébános* távollétében hozzászólni nem akartunk. Nem is tettük. A plébános new yorki jóbarátai gondoskodtak azonban arról, hogy a történet egy amerikai levél alakjában a budapesti sajtóba kerüljenek. A *Nap* november 3-iki számában ezeket írja:

MATILD ÉS EGY PLÉBÁNOS. *Amerikai levelet*. A mult hét keddjén a mindig mozgalmas new yorki kikötőben váratlanul hajóra szállt *Perényi László* római katolikus plébános, a New Yorkban élő magyarok legelső lelkipásztora. Éjszaka még együtt borozgatt a Boulevard-kávéházban jelesebb honfitársaival, hajnalban elkészült tőlük, kiment a hajóállomásra és utrakelt a hazai partok felé. A híveknek, a kedves, jó híveknek azt se mondta, hogy befelegett, sőt állítólag szűkebb baráti körét sem avatta bele az utazás titkaiba.

TÁRCZA.

ROSSZ ARCZ.

Irta: *Zöldi Márton*.

Fehér asztalnál, bírák, ügyészek és ügyvédek társaságában került szóba az emberi arcz, a fiziognómia szerepe a büntetőjogban. Vitatták Lombrosnak erre vonatkozó elméletét s általában a bűnügyi antropológiát, ezt a mérész, új tudományt, mely olvasni akarja az arcz hieroglifáit.

Csonthos Gábor táblabíró, kinek tárköponyájában az egész modern jogtudomány kényelmesen tudott elhelyezkedni, anélkül, hogy esztét, itéletét, gondolkodásának önállóságát konfundálta volna, grimaszt vágott, mikor egy fiatal kriminalista erősen cizálta Ellis Hawelockot, a híres angol antropológust.

— Jól van, őcsém — mondotta Csonthos — de minden tudomány az érteke ott kezdődik, ahol hasznát látjuk. Engem, hosszú bírói prakszisomban az emberi arcza alapított következtetés mindig eszerbenhogyott. Csalók, tolvajok, gyilkosok kerültek elé, akiknek koponyaalkulaturuk többnyire normális, arczvonásuk rendes, szabályos volt. A legszebb női arcz, amelyet valaha láttam, egy rácz asszonyé volt, ki édesapját emésztette el méreggel, hogy korábban jusson tizenkét hold földhöz. Süt-hetjük ilyenkor az antropológiai méreteket. Csak egyetlen egyszer igazított utba a rossz arcz. Az eset nagyon érdekes volt és minden részlete megmaradt az emlékezetemben. Mondom, érdekes eset volt, de hogy tanulságos lett volna, azt nem merem mondani. Ó, ha mondanám is, az sem bizonyítana semmit. Nem adja a természet olyan olcsón a titkait, hogy kiírja az orra, a ferdén simuló homlokra, az elálló fülekre, vagy az előrenyomuló alsó állra.

— Micsoda esetről beszélsz? — kérdezte Törtessy kuriai tanácselnök.

— Régi eset nagyon, fiatal vizsgálóbíró koromból való. Különbön elmondom röviden. Van egy kis novelláize, mint

Rejtélyes volt az eset nagyon, de a new yorki szocialisták lapja, a *Nép-akarát* sietett kiállítani az utlevelet *Perényi* számára. Egész hasábotok szentel a nevezetes utazásnak és azt írja *Perényi Lászlóról*, hogy megszökött. Megszökött — írja a munkások lapja — attól a nőtől, akinek a leg-szorosabb kapcsolat fűzte; aki — a plébános urnak saját bevallása szerint is — „szeretetének édes jeleit oly sokszor engedte tapasztalni”, akivel szemben a plébános urnak súlyos kötelezettségei vannak.

Az indiszkrét lap a hölgy nevét is nyilvánosságra hozza, aki mellől állítólag elmenekült *Perényi László* a hullámok fölé. Szabó Matildnak hívják. Évekkel ezelőtt került a perth amboy-i magyar plébániára, miután a plébános biztosította arról, hogy feleségének fogja tekinteni, még azon az áron is, ha miatta el kell hagynia papi állását. Levelek, édes, rózsaszínű levelek kerültek nyilvánosságra, amik bevilágítanak a szerelem legbelső titkaiba. És ha ezek a levelek nem apokrifek, akkor urunk, urunk, *Perényi László* urunk az Urban ugyancsak faképnél hagyta a szép és nagyreményű Matildot.

Perényi László plébános, akit közben az *Egri Híradó* híradása szerint *Sa-massa* érsék visszavett az egri egyházmegye kötelékébe és főszékesegyházi karkáptalanú és hitoktatóvá nevezett ki, amint elolvasta az ellene emelt vádakat, nyomban nyilatkozott. A *Nap* november 5-iki száma ezeket hozza:

MATILD, AKI MINDEN ÁRON ZÜLLENI AKAR. *Kontra-levelet egy amerikai levélre*. Igen tisztelt Szerkesztőség! A *Nap* november 3-iki számában „Matild és egy plébános” cím alatt rólam, ki rém névze életbevágó ügyeim elintézésére jöttem Magyarországra, egy amerikai levélben egy amerikai lap nyomán egész serege a valótlanokknak foglaltatik. Az amerikai magyar lap támogatása azon hétesztendei hajszá folytatása, melyben ügyis, mint a new yorki Szent István-egyházközség megalapítójának öt évig, ügyis, mint a perth amboy-i egyházközség lelkészének két évig, bőségesen volt részem. Helyemet mindenütt becsülettel megállítottam s így mostani hazajöttöm is, minden kellő formák be-

tartásával s az illetékesek tudtával történt, úgy hogy ez szökésnek semmiképp sem minősíthető.

Voltam McFaul püspökönél Trentonban, ki elbocsátott; átadtam a parochiát Gross Ferencz plébánosnak az egyházközség jelenlétében. Szeptember 3-ikán hivatást a templomban elbucsumtam. Mindezeket regisztrálta a „Bevándorló” című lap több számában. [Miként azt a t. Szerkesztőségnek be is mutattam.] Házartásomat feloszlattam, családtagjaimat elbocsátottam s barátaim tudtával hazajöttem. Mégis megtörtént az az eset, hogy egyik-másik lap *elbocsátott szakácsnőtól vette fel a referátát* s nyomban, — tán a nem-bucsumás büntetéséül — hogy a napirenden levő hajszá annál nagyobb és mentül pikánsabb legyen, apokrif levelekkel meg is nyilatkoztatták, hogy neki tett nagyszabású ígéreteim teljesítése elől szökötem meg.

Hazajöttöm nem titkoltam senki előtt. Házvezetőm tudta, mi sors vár rá, hiszen nem az enyém volt neki az első parochia, ahonnan elment, el kellett mennie, nehéz és összeférhetetlen természete miatt. Ha bíróságban lett volna bármily kötelező ígéreteimnek, törvény elébe vinni jogait volt alkalma s ideje elég. Nem tette, mert a meghurcolás a magyarok között odakünn könnyebb, szinte kapnak rajta s szinte már dívatossá vált.

Jó alkalom akart ez lenni egy kis keresetre. Hanem hát én semmiféle rágalom elhallgatásáért nem fizetek, nem is fizettem — bár esztelen mód dühögött néha, — mert a pénz kellett másra. Bizonyíthatja ezt a new yorki díszes római katolikus magyar templom, mit valóban a semmiből hoztam létre, de bizonyíthatják a szegényeim is, kiket vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, nehéz és keserves sorsukból kiszegíttem. Azért s ezekért kellett sokszor bűnbak módjára mindenfelől jövő ütésnek tartani a hátam.

És még egyet. A *Nap* cikkében azt írja, hogy az amerikai szocialista lapból vette át az egészét. Amerikai paptársaim pedig haragudtak rám, egy része került is, mert a Niagara Falls-on tartott papi gyűlésen ki lett mondva, hogy én szocialista pap vagyok. Hát nem volt-e igazza a királynak, mikor azt mond-

ta: der Teufel weiss, wie man lebt... A tekintetes Szerkesztőségnek Budapest, november 4.

Teljes tisztelettel

Perényi László,
római katolikus lelkész.

MAGYAR MŰVÉSZNŐ AZ ANGOL OPERÁBAN. Vasárnap este mutatkozott be a new yorki Manhattan operaházban egy magyar művésznő: *Hervath Mariska*, aki itt egy Aldrich nevű amerikaihoz ment feleségül. A gyönyörű megjelenésű magyar művésznőt tapsviharral fogadta az előkelő angol közönség. A fapok nemcsak a művésznő megjelenésének, de gyönyörű alt-hangjának is szótak. A magyarság becsületére válik, hogy a magyar művésznő bemutatóján nagy számban jelent meg.

A MAGYAR MENHÁZ JÓTÉKONYSÁGA. Egy derék, munkás honfitársunk bizony nyomorultán elpusztult volna, ha a new yorki magyar menház nem vette volna őt védőszárnyai alá. *Tamácsy János* honfitársunk a győrmegyei Tényőből vándorolt a New Jersey állambeli Bernardsvillere, ahol a kemény munka bizony leverte a lábáról a derék szél embert. Az orvosok állítása szerint csak levegőváltás menthette meg. Tamácsy hozzáánk fordult s mi a konzulátushoz utasítottuk, amely

minális értelmében antiszociális lény. Fokozott buzgalommal, mondhatom, tulbuzgalommal folytattam a vizsgálót. Még aznap kihallgattam az elcsé- bítőt leányt, szegény övönő volt, ki miatta vesztette el állását és az ember- rek becsületét. El öngyilkossági kísér- letet is igazolta a halász.

A subjektív momentumok szinte kiabálva magyarázták, hogy ez az ember bűnös, hogy hamisan vádaskodott. De ez nem volt elég. A hamis váltó olyan tárgyi bizonyíték, amelyet nem lehet érzéssel megdönteni.

Másnap Mikola Eleket hallgattam ki. Egész éjjel készültem rá. Igyekeztem a végsőkig feszíteni az energiámat.

Ő is, mintha érezte volna ellenséges indulatokat, zárkózott és óvatos volt. Arra a kérdésemre, hogy valóban vőlegénye volt-e a terhelt hűgának, ezt válaszolta:

— Igaz, de ez semmi összefüggésben sincs a hamis váltóval.

— Semmi összefüggésben? Lehet — mondottam — de van néhány körülmény, mely bizonyos eszmei összefüggést állapít meg a kettő között, vagy legalább is utal rá.

— Az lehetetlen.

— Talán még sem. A terhelt nem olyan szegény ember, hogy ok nélkül kockáztasson meg egy büntényt s elég intelligens, hogy ismerje a súlyos következményeket.

— Hát akkor miért hamisított váltót? — kérdezte támadóan.

Vállalt vontam és egy darabig hallgattam. Aztán szárazon odavetettem:

— Éppen ez az, hogy miért? Hatszáz forintra van összesen szó. Ezt a hatszáz forintot rajta háromszorosan, négyszeresen is meg lehet venni. Az ilyen ember, ha csak nem ostoba a beszámíthatatlanság, nem hamisít váltót.

— De ő mégis hamisította a nevet. Hiszen beismerete.

— Ez jogilag nem úgy van. Ha ön felhatalmazta, hogy a nevét aláírja, akkor az nem hamisítás.

— De én nem hatalmaztam fel!

Alapítottát az 1889-ik évben. Együtt arcvál.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÜZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

KÖLDÖNK pénzt az 6-hasába gyorsan és biztosan; a legbróvidebb időn belül kábonítjuk a pénst kiutajkást igazoló eredeti postai feladó-védővel. VESZŐNK és ELADUNK külföldi pénzeket, Pennsylvánia állam bankházaival nagy részben mi látjuk el hasznalással. Pénzkezelő ügyeinket megoldjuk nagy részben a hasznalással, amelynek bármely hasznalásunkban, vagy a Magyar Királyi Postaközpontban és beszeresés az eredeti hűvelőkörreket.

ELADUNK HAJÓJEGYKEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árán és nagy kiterjedéssel. Szükség esetén felvevünk mindenütt a kellő védelemben részesülnek. Ezzel Szükség esetén felvevünk mindenütt a kellő védelemben részesülnek. Ezzel Szükség esetén felvevünk mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOSEF, KATONAI, lelkésznyvi és hasznalásos ügyekben szakértővel győzzünk és pontosan járunk el.

ELFOGADUNK betéteket a Duquesne Magyar-Amerikai Takarékpénztár és Hitelintézmény javára is.

The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa.

ALAPTŐKE ÉS FÜLÖSLEG \$175.000 .00.

Állami ellenőrség által álló takarékpénztár nagyvonalú betétkezelésre, hol a magyarság kamattalás mellett a legbróvidebb időn belül megpénst.

IRJON ARJEGYZÉKÉRT E CZIMR E:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

der Teufel weiss, wie man lebt... A tekintetes Szerkesztőségnek Budapest, november 4. Teljes tisztelettel *Perényi László*, római katolikus lelkész.

MAGYAR MŰVÉSZNŐ AZ ANGOL OPERÁBAN. Vasárnap este mutatkozott be a new yorki Manhattan operaházban egy magyar művésznő: *Hervath Mariska*, aki itt egy Aldrich nevű amerikaihoz ment feleségül. A gyönyörű megjelenésű magyar művésznőt tapsviharral fogadta az előkelő angol közönség. A fapok nemcsak a művésznő megjelenésének, de gyönyörű alt-hangjának is szótak. A magyarság becsületére válik, hogy a magyar művésznő bemutatóján nagy számban jelent meg.

A MAGYAR MENHÁZ JÓTÉKONYSÁGA. Egy derék, munkás honfitársunk bizony nyomorultán elpusztult volna, ha a new yorki magyar menház nem vette volna őt védőszárnyai alá. *Tamácsy János* honfitársunk a győrmegyei Tényőből vándorolt a New Jersey állambeli Bernardsvillere, ahol a kemény munka bizony leverte a lábáról a derék szél embert. Az orvosok állítása szerint csak levegőváltás menthette meg. Tamácsy hozzáánk fordult s mi a konzulátushoz utasítottuk, amely

minális értelmében antiszociális lény. Fokozott buzgalommal, mondhatom, tulbuzgalommal folytattam a vizsgálót. Még aznap kihallgattam az elcsé- bítőt leányt, szegény övönő volt, ki miatta vesztette el állását és az ember- rek becsületét. El öngyilkossági kísér- letet is igazolta a halász.

A subjektív momentumok szinte kiabálva magyarázták, hogy ez az ember bűnös, hogy hamisan vádaskodott. De ez nem volt elég. A hamis váltó olyan tárgyi bizonyíték, amelyet nem lehet érzéssel megdönteni.

Másnap Mikola Eleket hallgattam ki. Egész éjjel készültem rá. Igyekeztem a végsőkig feszíteni az energiámat.

Ő is, mintha érezte volna ellenséges indulatokat, zárkózott és óvatos volt. Arra a kérdésemre, hogy valóban vőlegénye volt-e a terhelt hűgának, ezt válaszolta:

— Igaz, de ez semmi összefüggésben sincs a hamis váltóval.

— Semmi összefüggésben? Lehet — mondottam — de van néhány körülmény, mely bizonyos eszmei összefüggést állapít meg a kettő között, vagy legalább is utal rá.

— Az lehetetlen.

— Talán még sem. A terhelt nem olyan szegény ember, hogy ok nélkül kockáztasson meg egy büntényt s elég intelligens, hogy ismerje a súlyos következményeket.

— Hát akkor miért hamisított váltót? — kérdezte támadóan.

Vállalt vontam és egy darabig hallgattam. Aztán szárazon odavetettem:

— Éppen ez az, hogy miért? Hatszáz forintra van összesen szó. Ezt a hatszáz forintot rajta háromszorosan, négyszeresen is meg lehet venni. Az ilyen ember, ha csak nem ostoba a beszámíthatatlanság, nem hamisít váltót.

— De ő mégis hamisította a nevet. Hiszen beismerete.

— Ez jogilag nem úgy van. Ha ön felhatalmazta, hogy a nevét aláírja, akkor az nem hamisítás.

— De én nem hatalmaztam fel!

készségesen ígért neki tízdolláros hajó- jegyet. Tamácsy hétfn érkezett New Yorkba tíz dollárral a zsebében. A hajó azonban csak 28-án indul. Az ember kétségbeesett, de mikor levelünkre a magyar menház 12 napra ingyen el- látásban részesíti, a szegény ember lá- natra örömmel változott. — Igazán saj- nálatos, hogy a vidéki magyarság nem támogatja a magyar menházat oly mér- tékben, ahogy ez a kiválóan jótékony magyar intézmény megérdemli.

KIKÖZÖSITVE, MERT OLÁH ANYA SZÜLTE. Megirtuk annak ide- jén, hogy *Korvics Lajos* new yorki ró- mai kath. magyar plébános azzal az in- dokollással kiközösítette ki egyházközsé- géből a *magyarajku* s még *magyarabb* érzésű *Szeregyén Péter*et, hogy a magyar származású s hogy mint ilyenek, ma- gyar egyházközségben nincsen helye. *Korvics Lajos* plébános ur, mint ezt ana- nak idején felemlítettük, a kiközösített- hez intézett levelét a következő meg- jegyzéssel töltötte meg: *Ezen egyhá- zközségünkben való kizárás által ont többé nem tekintem hitközségünk tag- jának. Ha gyermekei születnének, ezen templomban azokat meg nem ke- reszteltem, ont sem a gyónás, sem az ál- dozás szentségében nem részesítem, ha pedig meghal, el nem temetem.*

Szeregyén Péter most a következő válasz közlésére kért fel bennünket: Mondtam és állom. Olyan ingerülten, olyan gyűlölködve nézett rám, hogy elvesztettem türelme- met. Ismét elfogott a vágy letépni ezt az embert és a félelemtől eltorzulva látni ezt a gonosz arczot. Megfenyegettem az ujjaimmal. — Vigyázzon magára, Mikola, ön ebben a pillanatban becsületével és szabadságával játszik. — Miért? — kérdezte sötéten. — Mert fenntart egy hamis vádat s ha vissza nem vonja... — Nem vonok vissza semmit — hangzott a határozott válasz. — Annál rosszabb önre nézve. — Ezt nem értem. Felálltam és merőn ránéztem. — Bizonyos ön abban, hogy azt a felhatalmazást, melyet ön adott a vál- tóaláírásra, nem hallotta egy harma- dik, teljesen indifferens személy? — Nem hallhatta senki! — Helyes — mondottam — és ösz- sekötöttem egy akta-csomagot. Ma estig elvállik. Ma este hat órakor fárado- jon ide. — Minek? — Majd megtudja. Azaz meg is mondhatom. Ma este hat órakor vagy bocsánatot kérek öntől, vagy lecsuka- tom. Mehet!

Köszönt. Nem viszonztam a köszö- nést. Láttam, hogy ez megzavarta. El- hivatam a terheltet és a hűgát. Nem szóltam nekik semmit a történetekről. Újból írásba foglaltam vallomásukat. Pontban hat órakor a hivatalszolga jelentette, hogy Mikola künn van. Jó negyedóraig hagytam várakozni. Vég- re belépett.

— Jöjjön ide — mondottam, az író- asztal elé mutatva. Odalépett.

— Kötelességem önt még egyszer megkérdezni, felhatalmazta-e a terhelt- et arra, hogy a váltóra az ön nevét ír- ja alá.

— Nem emlékszem tisztán... de... — Igen, vagy nem? — kiáltottam rá.

— Igen... most jutott eszembe... — Erre nem vagyok kíváncsi... Várjon, majd aláírja a jegyzőkönyvet...

Főt. Korács Lajos new yorki plébános urnak. Kézhez vettem a levelet, melyet hozzám intézett. Válaszom ez: A kath. egyházközégből való kitiltását nem veszem figyelembe, mert nem elég erős arra, hogy Isten házából bárkit is kifilthasson. Római katolikus létemre nem a Főúr tiszteletére járok templomba, hanem azért, hogy Istenhez imádkozzam. Főtisztelendő ur azért is közölte ki, mert oláh nemzetiségű vagyok. Beszélünk oláhhul, de édes anyám Magyarországon magyarnak szült, még pedig ott, ahol 1849 október hatodikán kivégezték azt a rácz születésű dícső magyar tábornokot. Én is magyarnak érzem magamat, ha mindjárt oláh származású vagyok is. *En leborulok azon háromszínű zászló előtt, amelyet főtisztelendőségét utasított ki 1907-ben a templomból, mint most engemet.*

Én esküszöm az Egyistenre, hogy római katolikus vagyok, hogy családom ugyanaz, amelylyel tisztességes katolikus emberhez illően élek. De a new yorki plébánián róm. kath. papot nem ismerek, mert nem tudjuk, hogy a mi papunk hol lakik s hogy hol keressék, ha egy hívő esetleg az utolsó szentségekben akarna részesülni. Ezt tartottam kötelességemnek elmondani s most maradtam kiváló tisztelettel *Szerényén Péter.*

SZABÓ LÁSZLÓ SAJTÓPÖREI. Ismételve jelentettük, hogy Szabó László new brunswicki ref. lelkész az ellene elkövetett paprika-merényletről szóló híradásunkból kifolyólag dupla perrel támadta meg lapunk szerkesztőjét. Bünyűgi uton is, polgári uton is. A büntető bíróságtól azt kívánta volna a lelkész, hogy legalább is életfogytiglan tartó rabságra fűzzék Singer Mihályt, a polgári bíróságtól pedig azt akarta, hogy ötven ezer dollárral reparálják megsértett becsületét. A büntető bíróság, mint ezt annak idején jelentettük, mint alaptalant, elvetette Szabó László panaszát. A polgári bíróság pedig *Hunfalvy Hugó*, lapunk szerkesztője ügyvédjének érvelésére aképp határozott, hogy Szabó László ur elébb a költségek fedezésére tegyen le 250 dollárt s azután folytathatja csak a pert. Szabó László ur ezt nem tette s most az ő ügyvédje, a híres *Lery Ábrahám* nyújtott be a bírósághoz *kérvényt a per megszüntetése iránt.* Ime, ilyen véget értek a Szabó László ur által nagy garral hirdettet sajtóperek.

A MAGYARORSZÁGBÓL IDEÉRKEZETT, NEM KÉZBESÍTHETŐ LEVELEKNEK A NEW YORKI FŐPOSTA ÁLTAL NOVEMBER 16-ÁN KIADOTT LISTÁJA: 6 Ács Károly, 70 Bauer Fritz, 78 Bednar Miss Elisabetha, 158 Bodonyi M., 190 Burdich Anton, 259 Czupath István, 273 Denevli Ferencz, 296 Dokmanits Mery, 309 Duchynak Stephen, 342 Eutner Miss Keti, 360 Franz Josef [2], 425 Fischer M., 489 Giesze Dániel, 541 Gönez Eugene, 595 Haasz Josef, 613 Hegedüs Mathias, 646 Holzer John, 682 Jakob Anna, 737 Kardos István, 785 Klein Miss Terézia, 795 Kremer Béla, 807 Keszler Miss Róza [3], 869 Köteles Imre, 996 Lobjli Andro, 1029 Mally Eduard, 1068 Messner Marian, 1133 Munk Leopold [2], 1161 Nogrády Morris, 1189 Palocay Miss Mary, 1201 Plausits A., 1255 Polnisch Paul, 1370 Ross Thomas, 1405 Szabó József, 1445 Santos Máté, 1478 Strauss Mrs. M., 1550 Schmidt Geo., 1177 Simon Filip, 1592 Sipos Ernő, 1667 Schutzer Arnold, 1677 Tapfer Josef, 1714 Uhojcie J. G., 1750 Wajand Barbara, 1793 Werhanovits Eduard, 1831 Wotrunk rs. Gizella, 1856 Zevnik Vincent, 1879 Zsuffa Stefan. *E. M. Morgan*, postamester.

UJ MAGYAR ÜZLET PASSAICON. *Czingily András* honfitársunk, akit előnyösen ismer a passaicai magyarság s

aki előkelő szerepet visz minden magyar mozgalomban, *Árpády* honfitársunkkal társulva, megvette a negyedik utca 158. száma alatt levő Lehoczky-féle szalonüzletet. Czingily ur, akinek sok szerencsét kívánunk, megérdemli a magyarok pártfogását és biztosra vesszük, hogy lesz is része benne.

„A BEVÁNDORLÓ“ KARÁCSONYI SZÁMA. Gazdagon illusztrált s még gazdagabb tartalmu lesz a *Bevándorló* ez idei karácsonyi száma. A hazulról beérkezett cikkek közül felemeljük *Lengyel Zoltán* országgyűlési képviselő vezércikkét *„Testvéreinkhez“* és *Kanisay Ferencz* hosszú, amerikai vonatkozású érdekesítő elbeszélését: *„A gacallér“*. Itt továbbá cikkeket *Ignotus*, *Pásztor Árpád* s több hazai jeles író. A görög katolikusok között való hareznek keletkezése kimerítően lesz méltatva a karácsonyi számban, mely megérdemli, hogy emlék gyanánt megküldjék övéiknek Magyarországra. Egyes szám ára 10 cent, Magyarországra 15 cent. *Megrendeléseket csak december 10-ig fogadunk el.* Minden megrendelés így czimzendő: *Bevándorló, 327 East 13 street, New York.*

A TRENTONI ELSŐ MAGYAR TÁRSALGÓ ÉS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET november 25-én, Thanksgiving-day [Hálaadás-nap] előestéjén, csütörtökön este fogja bálját megtartani a Turner Hallban, amely a legnagyobb és legszebb táncztermek egyike Trentonban. Az egylet, mint rendesen, zeneszóval fog felvonulni, a rukkóláson meg nem jelenő tagok 1 dollárral lesznek büntetve. Az egylet bálja ugyanazon a napon lesz, amikor a Református Egylet-é, csak hogy a Turner Hallban, ahol a Trentoni Első Magyar Rézbanda újjászervezett kitűnő zenekara fog közreműködni. Mindenki vigyázzon a napra: 25-én, csütörtökön este a Turner Hallban!

NEW BRUNSWICKON táncziskola fog nyílni nemsokára, Szolnoky Gáspár kitűnő tánczitanító vezetése mellett. Szolnoky urnak Trentonban is van táncziskolája, melyet igen szép közönség látogat. A táncziskola próbabálja december 3-án lesz, de nem — mint tévesen értesültünk — a Padderatz, hanem a Parichy Hallban, 204 Genesee St. alatt. New Brunswickon is nagy az érdeklődés az új táncziskola iránt, mely december közepe táján fog megnyílni, a trentoni táncziskola pedig már eddig is meglepően szép eredményeket tud felmutatni.

A SZINÉSZ PÉNZE.

Ninesen megelégedve a feleségével.

Néhány hónappal ezelőtt megházasodott egy fiatal és könnyelmű pesti színész.

A minap találkozott vele egy barátja és meginterpellálta:

— Na, hát hogy izlik a házasság? Meg vagy elégedve az asszonygyal?

A fiatal férj roppant savanyu arczot vágott:

— Barátom, én ezt már nem bírom ki! A feleségem nem csinál egyebet, csak pénzt kér, pénzt és megint csak pénzt! Ez borzasztó!

— Ugyan! Bizony, ez kellemetlen! — vélte a barát. — És mire kell neki az a sok pénz?

— Mit tudom én? *Hiszzen még sehajom adtam neki!*

INGYEN ANGOL-MAGYAR TOLMÁCSOT

küldünk annak, aki a plérről a magyarok czimét beküldi az utca vagy box megnevezésével.

DEUTSCH BROS BANKERS
319 E. Houston St., New York City.

A LEGKEDVELTEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK AZ Ó-HAZÁBÓL
az általunk importált legkitűnőbb magyar borok, pezsgőborok, szilvórium, cognac és hazai likőrökből összeállított 25 eredeti üveget tartalmazó

Hunga-Win-Gro
néven közismert és általánosan kedvelt ünnepi magyar italválaszték.

Hunga-Win-Gro borok választék szerint ládánként már \$13 ártól kezdve rendelhetők. Rendeléseket decemberi szállításra már most kérünk és december 10-én túl már nem fogadunk el. — Részletes prospektust szívesen küldünk.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY
LEOPOLD MOLNÁR, Pres.
290 EAST 10th STREET, NEW YORK CITY.

SZERENCSE S DOHÁNYZÓK.

A H. RIPPEN-féle dohányszelvényekből november 1-ig a következő 20 egyén gyűjtött legtöbbet, s nyerte el az 5-5 dolláros jutalmakat: George Fekete B. 220, Amherst, Ohio, Mathias Szabados, B. 72, Ashland, W. Va., Jos. Fajcs B. 231, Barton, Ohio, János Karácsonyi, 7708, Rawlings Ave., Cleveland, O., Puky, 204 Parsons Ave., Columbus, O., András Szabó, 3 Line St., Delray, Mich., John Szontz, 105 Troy St., Dayton, O., Julius Sepper, 128 Woodford Ave., Elyria, O., Jos. Veresy, Elkhorn, Va., Frank Benkowitz, B. 437, Hastings on Hudson, N. Y., Frank Ambroz, 211 Caledonia St., Kenosha, Wis., M. Hajdú, Landsford, Pa., Geo. Kosaras, 227 East Ave., Mt. Carmel, Pa., Johann Katona, B. W. M. 3486, 127 Second St., Passaic, N. J., Nic. Denien, 1132 Lloyd St., Scranton, Pa., Jos. Csengető, 925 Third St., So. Bethlehem, Pa., László Selik, c. o. Mitro, 108 Vine St., So. Lorain, Ohio, Mihály Tóth, 24 Hickory St., Sharon, Pa., Jacob Gedeon, c. o. S. Strauch, 202 Court St., Watertown, Mich., Danko, 14 Marshal St., Wallingford.

\$400.00 KÉSZPÉNZBEN

H. RIPPEN

DOHÁNY SZELVÉNYEKÉRT.

PÉLDÁTLAN AJÁNLAT:

AMA 20 EGYÉN KÖZÖTT, KI A H. RIPPEN DOHÁNYSZELVÉNYEKBŐL A LEGTÖBBET GYŰJT, SZÉT FOGOK OSZTANI 20 DARAB ÖTDOLLÁROS BANK-JEGYET.

Ugyanennyi összeget 1909 január 1-én.
" " " 1909 márcz. 1-én.
" " " 1909 május 1-én.
" " " 1909 július 1-én.

VAGYIS HATSZOR EGYMÁSUTÁN 100-100 DOLLÁRT.

KÜLÖN AJÁNDÉKOK LESZNEK KIÖSZTVA MINDEN 2 HÉTBE AZOK KÖZÖTT, AKIK A H. RIPPEN-FELE DOHÁNYSZELVÉNYEKBŐL A LEGTÖBBET GYŰJTÖTTÉK EGYBE LAKÓHELYÜKÖN.

H. Rippen,
PERTH AMBOY, N. J.

SZIVJA A „HONFITÁRSÁK“ DOHÁNYT.

NYILTTÉR.*

Rizsák János felhívása.

Napirenden levő és polgártársaim kárára elkövetett különböző visszaélések arra indítanak, hogy az igazság érdekében felszólaljak és amennyire csak lehetséges, megőrizsem polgártársaimat az előre nem látható veszedelemtől és károsodástól, nem azt mondom ezáltal, hogy kizárólag én hozzám forduljanak ügyeikben, dolgaikban, vagy hogy más megbízható egyén nines is e világban, ezt bírálni hivatva nem érzem magam, de nem is akarom.

Bizonyítsák ezt az illetékesek, akiknek már velem több ízben összeköttetésük volt, de érzem, hogy kölcsönösen tartozom ezzel mindazoknak, kik bizalommal voltak ezideig hozzám. Tehát becsületes emberhez illő módon kérem, hogy hozzátartozóit, rokonait és barátait az egymás iránti szeretettől vezéreltetve intsek, hogy a legtöbb esetben, sokat ígérő és ugyszólván semmiféle biztosítékot nem nyújtó egyének felkeresésétől tartózkodjanak. Nehezen szerzett pénzeiket ne hagyják könnyelműleg elharcolni, hiszen becsülettel szerezték azt!

Vannak egyesek, akik hirdetik azt, hogy az ő alkalmazottjuknak pap a rokona és pedig egy személyben: magyar, tót, lengyel és orosz. Itt vagy amott, meg hogy valamikor régen, egy magas megbízást kaptak, s annak a magas megbízatásnak ügynökei voltak; ezzel azt akarták bebizonyítani, hogy az is biztosíték; ugyszintén tisztelt testvéreim, önéket oly sötéteknek vélik, hogy talán önök is ilyen humbugot is tőkének veszik.

Továbbá azt is hirdetik, hogy ilyen, meg amolyan barátai a magyarságnak, meg hogy sokat tettek a magyarságért, csak hogy én nem tudom, hogy hol is tettek valamit a magyarságért, Passaicon ugyan nem tettek semmit, abszolute semmit: talán részt vettek valahol is a magyar mozgalomban, mondjuk: hitközségek, egyletek alakításában, vagy politikailag a magyar név felmagasztalásában; igazán mondom, hogy sehohol nem találom mindezeket feljegyezve.

Vagyok tisztelttel

Tisztelt testvéreim! Én nem hirdetem azt, ami nines, vagy azt, amit nem tettem. Üzletem \$35.000 biztosíték alatt áll az államnál és \$10.000 a hajótársulatoknál, ingatlanaim pedig \$45.000.00. Tehát ezt lehet nevezni biztosítéknak és nem írott malasztoknak, továbbá a betegsegélyző egyletek szövetkezetének 10.000 tagja a mult évi gyűlésen engem bizott meg hivatalos pénzküldőül, s mint ilyen, az árvák és özvegyek pénzét díjmentesen szállítom, és végül részt vettem minden magyar mozgalomban, amit mindannyian tudnak Passaicon. Mindezeket kötelességemnek tartottam testvéreimnek szíves tudomására hozni.

Vagyok tisztelttel

RIZSÁK JÁNOS.

HA MEG AKAR GYÓGYULNI.

HASZNÁLJA A
Mersits-féle INJECTIN és a Mersits-féle SANCTIN CSEPPEK-et.

Ezen szerek biztosan és gyorsan gyógyítanak fájdalmas folyást, kínzó gyuladást; akár frisse a baj, akár régi keletű, hatásuk gyors és biztos. — Az INJECTIN mint becsületes gyógyulást biztosítja. Egy üveg INJECTIN ára 80 cent. Postán 1 dollár. Hozzávaló finom fekete gummifecskendő 35 cent. Postán 40 cent. A SANCTIN-cseppek üvege 50 cent. Postán 60 cent. — NE HANYAGOLJA EL BAJÁT, hanem küldjön az alant czimre 2 dollárt papírpénzben, vagy money orderen és mi elküldünk önnek 1 üveg INJECTIN, 1 üveg SANCTIN-cseppeket és egy legfinomabb fecskendőt, úgy hogy ott már teljes titoktartást biztosítunk. Ezen kitűnő szerek egyedül a czimén kívül nem lesznek sehol más magyar gyógyszerárban (Red Cross Pharmacy) kaphatók és ha postán rendel, 141 So. Woodland and Bolton Ave., Cleveland, O.

Írjon még ma a most megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ“ czimű könyvről.
— INGYEN KÜLDJÜK MEG. —

* Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden **KEDDEN** és **PÉNTEKEN**. Szerkesztés és kiadás: **SINGER MIHÁLY**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: **327 EAST 13th STREET, NEW YORK.** Telefonszám: **4350 ORCHARD.**

Cleveland irodánk: **4813 Portland Ave., Cleveland.** Irodavezető: **Braun Ferencz.**

Trentoni iroda: **517 S. Broad Street.** Irodavezető: **Tóth Béla.**

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every **TUESDAY** and **FRIDAY**. Edited and published by: **MICHAEL SINGER.** Editorial Rooms: **327 East 13th St., New York.** Telephone: **4350 ORCHARD.**

Cleveland offices: **4813 Portland Ave.** Manager: **Frank Brown.**

Trenton offices: **517 S. Broad Street.** Manager: **Adalbert Tóth.**

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Lapunk előző számában vezércikkben foglalkoztunk a munkásszövetkezetek állásfoglalásával a bevándorlás ellen. Ujabbán Brooklynban akadt egy kis társaság, mely kínai fallal szeretné körülvenni az Egyesült Államokat.

Ez a cifra társaság, mely kedden ülészet, kimondta, hogy minden bevándorló csak úgy nyerhesse el a polgári jogot, ha 21 éven át itt tartózkodik. S ezt azzal indokolták, hogy amerikai szülők gyermekei is csak huszonegy éves korukban nyernek polgári jogokat.

Disztes emberek ezek a nativisták és okosak és következők. Az egyik helyen azt vetik szemére a bevándorlónak, hogy nem olvad elég gyorsan az amerikai nemzettestbe, a másik helyen meg huszonegy esztendőig akarják késleltetni ezt a beolvadást. S míg a bevándorló bőrén ekképp alkudoznak, a gyáros, meg a bányatelep tulajdonosa lenyuzza a bevándorolt munkásról ugyanazt a bőrt.

Nagy az öröm Magyarországon. Egy budapesti lapírók ezt írja ugyanis: „A negyvenöt éves honvédekre nagy öröm vár: százharmincz kilő szivarreget kapnak egyszerre egy személytől. Egy szivarregetes szivarozó, Plander Sándor nagyváradi polgár, gyűjtötte össze számukra ezt az impozáns tömeg szivarreget husz esztendő alatt.”

Plander Sándor, aki husz évig szivarozott a honvédek javára, szobrot érdemel. Amíg azonban Plander ur a szivarvegeket gyűjtötte a honvédek számára, addig, mint ezt a mult heten jelentették, egy nyolcvanöt éves honvéd felakasztotta magát, mert nem akart éhen halni. A háládatlan nem várta be a Plander-féle szivarvegek megérkezését.

Még egy csodabogarát halasztunk ki a legutóbb beérkezett budapesti lapokból. Az elnökválasztásra vonatkozólag az egyik lap közzéteszi a táviratokat és végül ezt biggyeszti oda: „A választási harc izgalmaira mi sem jellemzőbb, mint az, hogy tegnap este, tehát a választás előestéjén titokzatos büntetl nyomára jutott a rendőrség. Egy vendéglő előtt vérebé fagyva holtan találták Kellyt, a TAMANNY-HALL főnökét, a REPUBLIKÁNUSOK FŐKORTESÉT.”

Igaz, hogy nem kívánható, hogy a budapesti lap ismerje a Tammany Hall és a republikánusok közti különbséget, de az igenis megkívánható, hogy ne beszéljen arabusul az, aki nem tud arabusul.

CZINCZEL LAJOS ur *Homesteaden a Bevándorló részére felvehet és nyugtázhat előfizetési díjakat.*

AMERIKAI DOLGOK.

A MILLIÓK TÖRTÉNETE. A Standard Oil Co. ellen indított nagy vizsgálat egyik legérdekesebb része szerdán folyt le, amikor az olajkirályt, Rockefeller D. Jánost, hallgatták ki nemcsak a Standard Oil Co. jelenlegi üzleti menetét illetően, hanem a társaság megalakulását is el kellett mondania. Rockefeller el is mondta a most a világ az 5 szájából tudja meg, hogy miként születtek meg a milliók, tízmilliók, százmilliók és a legendás ezermilliók. „Clevelandban 1860-ban kezdtem a petroleum-üzletet két társammal, Andrews, Clark & Co.“ név alatt. Nyolcz esztendő alatt, miután vagy három ízben mindig kiváltott a cégből valaki, vagy bejött egy új ember, létesítettük pár ezer dollárnyi vagyunkunkkal a „Rockefeller, Andrews & Fagler“ céget, amelyből aztán két esztendő múltán megalapítottuk a mai napon is létező és abból naggyá lett Standard Oil Co.-t 1,000,000 dollár alaptőkével. A petroleum-üzletbe bele tudtunk számos gazdag embert vonni. Attól kezdve aztán a szerencsének és Andrews kiváló ügyességének köszönhetően mindent. Minden ember petroleum-üzletre adta magát s a kistelepek, főké híányában, de meg azért is, mert a tultermelés miatt nem tudták eladni a petrolenmot, sorra buktak s mi ezeket a telepeket potom árért összevásároltuk s ilyen módon nőtt nagyra a tulajgosan nagyvált Standard Oil Co. Rockefeller kihallgatásának annyit tanujna volt, amennyi csak a terembe befért.

ELITÉLT HAMIS-OKMÁNYGYÁROS. Chicago egyik legelőkelőbb üzletemberének Van Blissingen Pétert ismerték. Ezt a Van Blissingen Pétert kedden délelőtt az irodájából az íróasztala mellől, ahonnan a feje bubja sem látszott ki az írásából, bíró elé hurvölták s alig telt el néhány óra s már hangzott az ítélet: „Többrendbeli okmányhamisításért és csalásért 14 esztendő fegyház“. Van Blissingen, aki most 45 esztendősen lehet, saját beismerése szerint közel 700,000 dollárt keresett azzal, hogy okmányokat hamisított s azokat áruba bocsátotta. Ezt a mesterséget Van Blissingen már 20 esztendje folytatta.

A NEW YORKI SZENÁTORISÁG. Mostanában legfontosabb kérdés New York államban az, hogy a törvényhozó testület kit fog Washingtonba küldeni mint szenátort. Felmerült az a kérdés, hogy vajjon Root Elihu, az Egyesült Államok jelenlegi külügyminisztere, ha megválasztanak, elvállalná-e a szenátorságot? Erre vonatkozólag Root Elihu most egy nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a miniszter azt mondja, hogy szívesen elvállalja a szenátorságot. Root nem lesz az Egyesült Államok külügyminisztere Taft alatt.

A LAPORTEI BÜNPÖR. Hónapokkal ezelőtt derült ki, hogy az Indiana állambeli Laporte-on Gunnesz Berta asszony völégényt keresve magához csalogatta a vagyonos férfiakat, akik aztán többet az asszony tanyai házártól elve el nem hagyták. Gunneszné azonban eltűnt, mások szerint magára gyújtotta házat és három gyermekével együtt elpusztult. Ezt azonban a vizsgálat során megállapítani nem lehetett. Felásták azonban házának kertjét és vagy 15 ember holttestét találták meg. És elfogták Gunneszné kebelbarrátját, Lamphere Rayt s kettős vádat emeltek ellene. Az első vád az, hogy Gunneszné büntésére a többrendbeli gyilkosságban, a második pedig az, hogy Gunnesznét és annak három gyermekét ő gyilkolta meg. A tárgyalás most folyik. Lamphere azt akarta bizonyítani, hogy Gunneszné él. Mikor ez az állítása tarthatatlannak bizonyult, védője arra szánta magát, hogy bizonyítsa, miszerint Gunneszné maga ölte meg három gyermekét s aztán önmagát. Kétségtelen igazolást nyert már az, hogy Lampherenek szerelmi viszonya volt az asszonnyal s hogy az előbbi nagyon féltékeny volt a jelentkező „völégényekre“. A tárgyalás még hosszú ideig fog tartani.

LÉGHAJÓ-BALESET. A Connecticut állambeli Pittsfielden szállott fel kedden a Pittsfield Aero Club egy léghajója Van Sleet Vilmos kormányzása alatt. A repülés kitűnően sikerült, ellenben a leszállás már nagyon drága mulatság lett. T. i. a léghajó ott szállott le, ahol akart s nem ott, ahol a kormányos akarta s így történt meg, hogy miután a gömbkösár elszakította

leszállás közben a táviró-drótokat és a villamos vasutat felső vezető-sodroynyait, rátelepedett Rockvilleben Numaker Keresztély kertjében egy szőlőlugas tetejére s a teljes leszállás akkor történt meg, amikor a kocsár sulya alatt beszakadt a lugas. Akkor aztán kiszálltak a léghajósok, akiket bevitték léghajóstul, mindenestül a már várakozó rendőrök. A léghajósokat aztán szabadon bocsátották, ellenben a léggömb a rendőrségen maradt.

A HALÁLÓS ÍTELET. Chicagóban Billik Árnint, a híres jövendőmondót, aki, miután jól bebiztosította a Vrzalcsaládót, mérőggel elpusztította valamennyit, hogy a biztosítási díjat felvehesse, halálra ítélte a bíróság. Billik előtt Barnes bíró hirdette ki a halálós ítéletet. A kivégzés december 11-én lesz.

A MUNKÁS-EBÉD. Roosevelt Tivadar a munkásvezéreket, mint arról már egyszer külön cikkben is megemlékeztünk, ebédre hívta meg magához a Fehér Háza, hogy a munkás-kérdést illetően a vezérek által tájékoztatassa magát. Az ebéd kedden volt meg, melynek eredménye majd a kongresszushoz intézendő üzenetben fog kiesücsosodni.

AZ ASSZONY JOGAI. Washingtonban történt, hogy Ridgeway ruháját a felesége kikotorta s a talált pénzzel kiegészítette a házbért. Ridgeway kést fogott az asszonnyra, mire ez rendőrt futott. Bíró elé került a dolog. És Mullanwy bíró ezeket a szavakat intézte a férjhez: „Az az asszony, aki nem keresi ki a férje zsebeit, nem is szereti az urát. Elég régen házas ember ahhoz, hogy ezt tudhassa.“ S mikor a fiok vallomásaiban azt mondta, hogy az apja és anyja hol veszekedtek, hol meg kibékültek, a bíró, aki dus tapasztalatokkal látszik bírni, megjegyezte: „Igy van ez minden jó családban.“

ZÁTONYRA FUTOTT HAJÓ. A United Fruit Co. Cartago nevű hajója a Honduras-i vizeken zátonyra futott. A hajó az Egyesült Államokba hoz nagy mennyiségű gyümölcsöt. A hajó elsüllyedésétől nem kell tartani.

Mindenféle HAZAI PERES ÜGYEKET, JOGI, KATONAI, TELEKÖNYVI Ügyeket, ADÁSVÉTELI szerződéseket, VÉGREJECSEK, MEGHATÁLMAZÁSOKAT, AMERIKAI UTLEVÉL megszerzését, FORDÍTÁSOKAT stb. gyorsan és pontosan elintézi.

MAKRAY ALADAR
KÖZJEGYZŐ
327 E. 13th St., New York City.

Én is *Én is*

Amerikában a legismertebb megbízható bankok és az összes hajótársulatok ügyvédje

Kiss Emil
Közjegyző
104 Second Ave.
New York

T. F. Burke
TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ
363 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.

HUNFALVY HUGÓ
Hítes ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHÁZA
319 EAST HOUSTON ST., NEW YORK.
Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.
Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb czégek.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kibocsátása és hazaszállítása.
Levélczim:
DEUTSCH BROS.,
319 EAST HOUSTON ST., NEW YORK.

A NAGYVILÁGBÓL.

TEMETÉS. A hammi bányaszerencsétlenségnek 63 halottját kedden temették. A részvételi óriási volt. A francia és magyar parlament részvétnyilatkozata a temetés napján érkezett a község elöljáróságához. A kormány egyik tagja, Delbruck miniszter is jelen volt s egyidejűleg előkészült a bányaszerencsétlenség dolgában tett interpellációra adandó válasza. Az ügyesség részéről is megindult a vizsgálat.

LÁTOGATÁS. A svéd király és felesége az angol király látogatására Portsmouthba érkeztek, ahol a királyi párt egy 28 hajóból álló flotta üdvözölte. Portsmouthból, ahol a svéd királyi párt a walesi hercege üdvözölte, vonaton mentek Windsorba.

ROBBANÁS. Ausztria Eigerward községe közelében egy alagut furásához 70,000 font dinamit volt összehalmozva, mely eddig megmagyarázhatatlan okokból felrobbant. A robbanásnak oló óriási ereje volt, hogy még 50 mérföldnyit távolsgában is érezték s azt hitték, hogy földrengés.

AHRENTAL BESZÉL. Az osztrák-magyar külügyminiszter egy most tett hivatalos nyilatkozatában, mely élénk megbeszélés tárgyát képezi, azt mondja, hogy Szerbiában a helyzet legkevésbé sincsen olyan veszélyes, mint aminőnek látszik. Dacára ennek a nyilatkozatnak, nyílt titok, hogy Szerbia mozgósított s hogy Ausztria-Magyarország is megtett minden intézkedést. Közben Montenegroból is érkeztek hírek. A főváros helyőrségének számát 10,000 főre emelték és a hercegovinai határokat, már amennyire a katonaság száma engedi, megtömté, épp úgy, mint Szerbia, őrséggel. Belgrádból érkezett hírek szerint Ausztria-Magyarország Boszniát és Hercegovinát szintén megtöltötte katonasággal. Bécsi hírek szerint, ha Szerbia fel nem hagy ellenséges magatartásával, Ausztria-Magyarország végre is kénytelen lesz felhagyni a türelem politikájával.

A CSÁSZÁR HALÁLA. Kínában a császár és az anyacsászárné gyors egymásutánban bekövetkezett halála nagy riadalmat okozott, amit az a költött hír is növelt, hogy Yehonala császárné és Yuan-Shi-Khai külügyminiszter öngyilkoságot követtek el. Chun herceg, a 3 esztendősen császár nagykorúsága idejéig kinevezett régens erős kézzel ragadta meg a kormány gyeplőjét és a katonaságnak Pekingbe való összehívásával megakadályozta, hogy a nép valamelyes módon jelét adja az ismét feltámadt idegengyűlöletnek. A követségi palotákat katonaság őrzi. A bankokból mindenki igyekezik a pénzt kienni s a megrohant bankokból 14-et szerdán becsuktak és még legalább ugyanannyi bankra vár ugyanaz a sors. Most már kétségtelenül bebizonyosodott, hogy egy császár, mint a császárné természetes halállal multak ki. De viszont kétségtelen az is, hogy európai orvosok meg tudták volna menteni mind a kettőt.

MERÉNYLET? Berlinből kábelezik, hogy a hannau-bebra-i vasútvonal vágányán, pár órával ezelőtt, hogy a német császár vonata arra haladt volna, dinamitot találtak. Minden kétség kizárólag merényletet akartak elkövetni az ismeretlen tettesek a császár ellen, aki feleségével Potsdamba utazott.

KERESZTELŐ. Széchenyi László házában örmezőn kedden volt a keresz-

telő, melyen a szertartást Széchenyi Miklós gróf győri püspök végezte. Az újszülött Cornelia Mária Alexandra Nandine nevet kapott.

MEGSZÖKÖTT GRÖFNŐ. Harmoncourt Mária grófnő, az előkelő bécsi és budapesti társaságok egyik szépsége Budapestről megszökött. A grófnét állítólag Sigray Antal gróf szöktette meg, de későbbi hírek szerint valami német nevelő volt a gavallérja, aki a grófi háznál volt alkalmazva.

LECSENDESÜLT. Szerbia végre mégis csak beadta a derekát. Miután György trónörökös szent pétervári látogatása esztörtörtök mondott s miután az európai udvaroknál hízáló külügyminiszter sem ért el egyebet, mint azt, hogy éppen csak meghallgatták, jónak látta a vérmes reményeket tápláló Györgynek már-már felülni kész szerb kormány hajlani a hatalmak szavára s visszahívta a határról a katonaságot s a behívott tartalékosokat hazabocsátotta.

JÖNNEK AZ ÖNKÉNTESEK. A valószerűnek látszott osztrák-magyar-szerb háború az orosz munkanélkülieknek kitűnő alkalom lett volna egy kis kenyérkeresetre. Jelentkezett is 4000 önkéntes a szerbek szent pétervári követségén, ahol azonban szomorú csalódás érte őket, amennyiben a követségi titkár kijelentette, hogy nincsen szükség rájuk.

NIKITA MOZGÓSÍT. Lapunk zárta kor értesülünk, hogy a montenegrói fejedelem mozgósította a hadseregét, a Hercegovinába vezető szorosokat megtömté katonákkal. Majd elhallgat, mint Szerbia tette, Montenegro is, ha a hatalmak őt is leintik.

JÓ KERESÉT.
Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szükség van. Irjon e címre:
BÁBAKÉPZŐ INTÉZET
8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

J. D. Moskowitz
OHIO ÁLLAM KÖZKEDVELT
BANKÁRA ÉS HAJÓGYŰNKÖ.
KÉT BANKHÁZ
KÖZJEGYZŐI IRODA.
A HAJÓTÁRSASÁGOK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
PÉNZKÜLDÉS
LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN
A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
JÓTÁLLÁS MELLETT.
Alapított 1898-ban.
J. D. MOSKOWITZ
1441 WEST DAKOTA STREET
és KOSSUTH-TELEP
DAYTON, OHIO.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYZŐLETE
— Alapított 1890-ban. —
Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Füzűdés az ó-hazába belengőnt közzér, a legpontosabban és leggyorsabban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

INGYEN
senki sem adhat semmit. Mindenki tudja azonban, hogy
Herz és Deutsch
irodájára a legmegbízhatóbb pénzköveletek azonnali behajtására, törvényes okmányok, meghatalmazások, adás-vevési szerződések, kérvények, kötelezvények, konzulatusi hiteljesítések elintézésére, családi bonyodalmak kiegyenlítésére. Pontosság és lelkiismeretesség a jelszó.
UTLEVELEKET
rövid idő alatt megszerzünk. Üzleteket, házakat, farmokat gyorsan eladunk és veszünk. — Minden levél igy czimzendő:
HERZ & DEUTSCH
179 EAST 3 ST., NEW YORK.
[Avenue A és B között.]

MAGYAROK, HONFITÁRSOK!
Ha azt akarjátok, hogy pénztétek innen tíz nap alatt az ó-hazába érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb áron akartok hajójegyet vásárolni, forduljatok **NEMETH JÁNOS V. CSASZARI ÉS KIR. KONZULI ÜGYVIVŐHOZ.** Ő a legrégebbi magyar bankár Amerikában, pontos, lelkiismeretes, tehát a legmegbízhatóbb. Címe:
JOHN NEMETH
457 WASHINGTON ST., NEW YORK.

LANGER H. SÁNDOR ÉS TÁRSA
1452-3 Ave., New York.
Butor, szőnyeg, kárpitok, ágyneműk.
Uj üzlet, Uj áruk, Uj elvek.
LEGOLCSÓBB KÉSZPÉNZÁRAK.

Hazai Dolgok.

Elhárított örökség.

BUDAPEST. A fővárosi rendőrség nagyszabású csalás ügyében fejezte be a nyomozást. A vizsgálat vezetője, Török Miklós fogalmazó megállapította, hogy kétszáz ezer koronányi örökségtől fosztottak meg két urat, akik — nem is tudtak erről hosszú ideig. A Hájós-utca 19. számú ház gazdája, özvegy Fischer Józsefné, született Goldstein Riiza végrendelet hátrahagyása nélkül halt meg két évvel ezelőtt. Az egész örökség oldalági rokonok kezébe jutott, miután egyenes leszármazottak nem jelentkeztek. A hájós-utcai házon kívül száz ezer korona is maradt hátra készpénzben.

A hagyatéki bíróság úgy rendelkezett, hogy a vagyon felét az atyai nagyszülők, másik felét pedig az anyai nagyszülők leszármazottai kaphják meg. Az utóbbi csoporthoz tartoztak: Fischer Ábrahám és Éliás, Kohn Fülöp és Fried Péterné. Ezek határozott nemmel feleltek arra a kérdésre, hogy rajtuk kívül van-e más rokon. Kiderült azonban, hogy — enyhén szólva — tévedtek. Szándékosan elhallgattak, hogy a megboldogultnak édestestvére volt, akinek leszármazottait illeti meg az örökség legnagyobb része.

Miután a hagyatéki eljárást befejezték, a vagyon felét osztották a jelentkezett örökösök között. Sorukban volt Fischer Éliás hordár is, aki — bár tizenöt ezer koronát kapott — ma is ott áll rendszer posztján, a Magyar Királyság szülői előtt. A boldog örökösök a házat eladták s a befolyt összeget is megosztokodtak. Csak fél évvel később tudták meg az igazi örökösök egy rendőrkapitány-rokonuk révén, hogy a gazdag nagycéné meghalt. Az atyafiság azonban kurtán-furesán elutasította őket. Hasztalanul szaladtak fűhöz-fához, még a hagyatéki bíróság sem tehetett az érdekében semmit. Azután ügyvédhez fordultak a megkárosult emberek: Reiner Jenő budapesti és Reiner Márton bessenyőteleki kereskedő. Dr. Török Sándor ügyvéd, akinek megbízást adtak, bűnügyi utra terelte a dolgot s a rokonokat feljelentette az ügyészségen csalás, illetőleg közokirat-hamisítás miatt.

Az ügyészség el is rendelte a nyomozást s a rendőrségen Török Miklós, — aki egyébként nem rokona Török ügyvédnek — végezte a nyomozást. Kihadgatta a hagyaték-tárgyaló közjegyzőt, az érdekelt feleket, az összes tanukat és már befejezte a vizsgálatot. A szerencsés örökösök persze tagadtak, de többen nagyon terhelő vallomást tettek ellenük — a peches örökösök javára. Az iratokat most átküldték az Alkotmány-utczába s most az ügyészségtől függ, hogy lefoglalás és letartóztatás lesz-e az ügyben.

Kati néni könyre.

BUDAPEST. Egy derék, szerény viszonyok közt élő özvegyasszony, Ungár Árminné, minap kiköltözött régi lakásából, a Dávid-utca 18. száma alól a Kisdiófa-utca 7. számú házába. A fuvarosok két kocsin vitték a holmit s Kati néni — amint Ungárnét mindenütt hívják — lelkiismeretesen követte őket. A második kocsin nagyrészt ládák, bőröndök voltak, s a fuvarosok ezzel olyan gyorsan haladtak, hogy Kati néni nem tudott velük lépést tartani. Csakhamar eltűntek a szeme elől s a matróna aggodalommal tépogott a Kisdiófa-utczába. A kocsi nem találta ott és hasztalanul várakozott félórát. Erre a VII. kerületi kapitányságot kereste fel és ott panaszt tett. Elmondta, hogy a kocsin vitték ékszereit is, valamint a takarékkönyvet, amelyet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kerületi fiókjában állítottak ki.

Novák fogalmazó intézkedett, hogy a leltár idejekorán megtörténjék. Egy rendőrt küldött Ungárnéval a bank helyiségébe. Amikor beléptek, épp abban a pillanatban kiáltotta a pénztáros:

— Ungár Kati!

Kati néni roppantul megdöbbent s nem tudta mire vélni a dolgot. A rendőr azonban elégedetten ugrott a korláthoz s a jelentkező idegent, aki az özvegy asszony pénzeszkéjét fel akarta venni, nyakoncsipte. Kiderült, hogy az illető Földváry József foglalkozás nélkül való ember, aki csak azért vállalt költözést, hogy jobb alkalmat találjon a fosztogatásra. Kihallgatása alkalmával megnevezte a társát is, Fekete Géza munkást, akit a Fecske-utca 24. száma alatt találtak meg. Természetesen mindkettőt letartóztatták.

Tűz egy községben.

ABAUSZÁNTÓ. Boldogkőváralja községben november elsején még ki nem derített okból egy szalmafedélű ház kigyulladt. A tűz a nagy szélviharban villámgyorsasággal terjedt tovább úgy, hogy mielőtt még oltásra csak gondolhattak volna, már huszonkét ház a melléképületekkel együtt lángokban állott. A szél irányában az egész sor ház leégett. A kár igen nagy, mert csak kevés ház volt biztosítva. Sok család koldusbotra jutott.

Oláh rablótámadás.

ARAD. Bales Antal városi mérnök és Avarfy Géza földbírtokos minap este kocsin hazatérőben voltak egy vadászatról. Az aradi határban négy román paraszt dorongokkal megtámadta a kocsi és pénzt követelték. A kocsi-ban ülők az ütést kivédték, majd a támadókra löttek és egyikek közülök elfogták, míg a többiek megfuthak. Az elfogott rablót beszállították Aradra, hol bevallotta a rablási szándékot és hogy vásárosoknak nézték a vadászokat. Bűntársait nyomozza a csendőrség.

Sikkasztó postamesternő.

ARAD. Az aradi törvényszék Záb Rezsőné győriki postamesternőt sikkasztásért egy évi börtönrre ítélte. A nagyváradi ítélőtábla minap foglalkozott ez ügyvel, mely a büntetést fél évre szállította le.

Izgató oláh lelkész.

ARAD. Az aradmezei Berzán mult évi június hó 25-én akarták a József nádor-esaterná határait megállapítani. Ez ügyben a községben megjelent Hunyár Ageruci szolgabíró, hogy az érdekeltek birtokosokkal a határkiegészítést megtárgyalja. A falu lakossága Popovits János ottani gör. kel. lelkész vezetésével megjelent a malomesaternánál, hogy a szolgabíró utasításának ellenszegüljön. Az ellenszegülésre a lelkész buzdította híveit, aki az 50—60 fnyi tömeghez a következő felhívást intézte: — Tagadjatok meg minden felvilágosítást, hisz látjátok testvéreim, hogy a szolgabíró nem azért van itt, hogy fargyaljon, hanem, hogy csendőroket hozzon ránk. Ne is válaszoljatok kérdésére, mert ezzel eladjátok magatokat.

Az aradi kir. ügyészség izgatás és hatóság elleni kihágás miatt emelt vádat Popovits lelkész ellen, a kir. törvényszék azonban az izgatás alól felmentette a vádlottat s csupán a hatóság elleni kihágásban mondotta ki vétkesnek, 100 korona pénzbüntetésre ítélvén őt. A nagyváradi tábla helyben hagyta az ítéletet. A kir. Curia a főügyészség semmisségi panaszát most tárgyalta s mindkét alsóbíróság ítéletének megsemmisítésével a Btk. 172. paragrafusának 1-ső pontja alapján Popovits lelkész büntetésnek mondotta az izgatás vétségében, akit ez alapon 14 napi államfogházra és 50 korona pénzbüntetésre ítél.

A vonat kerekai alatt.

DEBRECZEN. A hajdumegyei Tiszacsécsge állomáson halálos végű elgázolás történt. Egy odaváló gazdálkodó szekerestől, lovastól együtt a személyvonat kerekai alá került és nyomban szörnyet halt. Tóth József tiszacsécsgei gazdálkodó szekerével át akart menni a pályatesten. A sorompó nem volt leeresztve s így teljes nyugodtsággal hajtott át a gazda a sineken. Azonban alighogy ráhajtott szekerével a pályatestre, a Debreczen felől robogó személyvonat mozdonyának fűtyülése figyelmeztette a közlő veszélyre. Tóth József közévgágot a loyaknak és menekülni próbált a veszedelemből, de minden igyekezete dacára sem tudta elkerülni végzetét: A vonat kerekai alá került és a vasuti sineken lelte halálát. A lovak szintén elpusztultak. A bíróság kiszállította a vizsgálat megejtése végett.

Megöttek egy honvédet.

FIUME. Valóságos vérgözebe fulladt a minap éjszaka Fiume. Rendki-

vül sok helyen borzasztó kérelések történtek, vagy tizenegy súlyosabb vérengzés történt, de a legszörnyűbb kaland a Rákóczi-huszárhoz címzett kereszmban történt, ahol a 20. honvéd-gyalogezred egy közlegényét, Kalmár Józsefet a saját bajonettjével agyonstúrták. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot Benedek Istvánné követte el férje és Poszovészi József segítségével, akik a katonát lefogták, míg Benedeknek hasbaszurta. Kalmár szörnyethalt. A rendőrség a tetteseket le-tartóztatta.

Kirabolt katonai pénztár.

GYÖR. A győri cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság irodájában feltörték a pénzeszkereit és abból 2249 koronát elraboltak. A tettes Varga Lajos közbaka, aki szolgálatfételre — jó írása vége — az irodába lett kivezényelve. Varga Lajos már régebben készülhetett a lopásra, mert a betörés után szeretőjével, Acs Terézszel megszökött. A mult szombaton délután történt mérész kasszafeletést csak hétfőn vette észre Mártonffy Béla főhadnagy. És mivel Varga Lajos hiányzott az iroda személyzete közül, nyomban ellene irányult a gyanu. Egyik katona látta is a pályaudvaron Vargát felszállni a szeretőjével a szombathelyi vonatra. A győri rendőrség sürgönyre Szombathelyen hétfőn le is tartóztatták Vargát és a kedvesét és vissza-hozták őket Győrbe. Az elrabolt 2249 koronából már csak 1349 koronát találtak meg náluk.

Tízmillió örökség.

GYÖR. A győri ítélőtábla rendkívül érdekes hagyatéki pörben hozott mult heten ítéletet. A pör tárgya egy tízmillió hagyaték, amely az egy évvel ezelőtt meghalt gróf Baththyány Béláné, született Tarnóczy Etel után maradt hátra. A grófné végrendeletében hitbizományt öhajtott felállítani. Kikötötte azonban, hogy amennyiben nővére, Tarnóczy Antónia, a végrendeleti feltételek mellett a hitbizományt átvenni hajlandó, úgy kivételesen, mint nő, első sorban a Baththyányiak megelőzőleg 500 ezer forintot, a többi Tarnóczy-testvér azonban csak csekélyebb részt kap.

A hagyaték ellen két Tarnóczy-testvér, valamint gróf Baththyány Iván és Zsigmond pört indítottak, utóbbiak Tarnóczy Antóniának a hagyatékából való kizárását kérték. A törvényszék kimondotta, hogy a hagyaték első sorban gróf Baththyány Ivánt és utóörökösait, másodsorban gróf Baththyány Zsigmondot és örökösait illeti meg. Azonban dr. Polányi Dezso ügyvéd érvelésének is helyt adott a bíróság, kimondva, hogy Tarnóczy Antóniának amíg csak él, az egész vagyon felett haszonélvezeti joga van a Baththyányiak megelőzőleg. A győri ítélőtábla ezt az ítéletet most teljes terjedelmében jóváhagyta.

Egy képviselő balesete.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. A város orsz. képviselőjét részvételt keltő baleset érte: az utcán hirtelen rosszul lett s eszméletlenül összeesett. A képviselő Adamovics Döme görög keleti tanító ötvenéves jubileumi ünnepéről volt éppen hazatérőben a fiával. A járókelők csakhamar felemelték az alélt képviselőt és egy ház kapujába vitték, ahonnan a mentők szállították haza. A mentőorvos eret vágott rajta, mire a képviselő magához tért. Állapota mindazonáltal aggasztó. Neje és kilencz gyermeke aggodalommal telve állják körül a súlyos beteg ágyát. Az egész város lakosságában óriási részvét nyilvánul a képviselő iránt.

Merénylet egy család ellen.

KNÉZ. A községben minap este Dipong Ferencet és családját, akik egy vendéglőben tartott mulatságra igyekeztek, a falu egyik utcáján megtámadta egy kaszával és késekkel felfegyverezett csapat, csupa markos legény. A banda tagjai csaknem agyonverték a Dipong-család tagjait. Dipong Ferencet késtől erőd hét vágás érte a jobb

karján, Braun Lambert, akit nász közeleget a családhoz, két mély sebet kapott a fején, Dipong Ferencné a jobb- és balkarján erős zúdódásokat szenvedett s Dipong Margit, aki menyasszonya Braun Lambertnek, a fején sérült meg.

Gyújtogató elmebeteg.

NAGYBECSKEREK. Egy Káronyi Imre nevű elmebeteg a törökkanizsai kórházban egy rízetlen pillanatban szobájából kiszökött, az udvaron levő szalmakazlat felgyújtotta, a tűzbe ugrott és bennégett.

Nyolczvankilenczéves házasságtörő.

NAGYVÁRAD. A szomszédból hozták ezt a hírt, mint „az öreg ember nem vén ember”-nek egyik valóban csodálatos változatát. E hír szerint Hegy-közköváciban Vajda Sándor 89 éves gazda, volt 48-as honvéd ellen, eunek 70 éves felesége válópört indított — házasságtörés czimén. A válást a bíróság ki is mondotta, amennyiben bebizonyult, hogy a 89 esztendő Don Juan egy és ugyanazon időben nem is egy, de három nőszeméllyel törögette a házassági eskü szentségét.

Merénylet az erdővéd ellen.

NAGYVÁRAD. A kocsubai káptalani uradalom erdejében husz fegyveres ember megtámadta minap éjszaka Ille Nesztor erdővédet. A merényletre az adott okot, hogy a mult heten az uradalmi erdőségeken megkezdtek az elszaporodott ragadozó vadnak méreggel való pusztítását s az egyik patak vizét megmérgezték. Eppen abban az időben több kocsubaj gazda a tilos erdei területen legeltette tehenét s több, mint husz tehén ivott a mérgezett vízből. Ennek következtében az állatok másnap megdögöltek. A kárvallott emberek emiatt Ille Nesztor erdővéd ellen boszut forraltak és megtámadták. Az erdővéd több lövéssel védekezett s támadói közül néhányat megsebesítve, futva menekült a lakásáig. A csendőrség megindította a nyomozást a merénylők kézrekerítése végett.

A végezetes jótanács.

NAGYVELEG. Fehérmegye. A községben tragikus módon halt meg a

falu legszebb asszonya, Kovács Józsefné. Gyufaoldatot ivott és mint megállapították, nem öngyilkossági szándékból; a vizsgálat során ugyanis kiderült, hogy egy gonosz lélek a gyufaoldatot ajánlotta neki, mint a legbiztosabb magzatelhajtó szert. A csendőrség nagy erélyvel nyomozza a titkos tanácsadó.

Férj és feleség tragikus halála.

NYIREGYHÁZA. Flegmann Lipót, a szabócsi hitelbank igazgatója, régóta betegeskedett. Felesége önfeláldozóan ápolta, de hiába: az orvosok minap reggel közölték az asszonnyal, hogy férje érelmeszesedésben szenved és már menthetetlen. Flegmanné a hír hallatára szívéhez kapott, szó nélkül összeesett és nyomban meghalt. A szomorú esetről valahogy tudomást szerzett a nagybeteg ember, akire felesége halála olyan megrendítő hatással volt, hogy pár óra mulva ő is kiszünetedett. A tragikus végű házaspárt együtt temették el. Kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytakat.

Öngyilkos asszony.

SZABADKA. A minap öngyilkosságot követelt el Elek Artur államvasuti ellenőr neje. Megmérgezte magát s mire segítségére siettek, már halálos kinok között vergődött. Másnapra azután meghalt. Régi idegbetegsége miatt vált meg az életől.

Elgázolt emberek.

SZÉKESFEHÉRVÁR. A székesfehérvári—bicskei vonalon, Csala és Pákoz között levő vasuti átjárónál, a Székesfehérvár felől jövő személyvonat elütött egy parasztszekeret, melyen Vargyas János csákvári gazda és a felesége ült. A vonatvezető, bár ellengőzt adott, mégsem tudta a szerencsétlenséget megakadályozni. Vargyas, a ki rögtön meghalt, a mozdony kerekéi teljesen szétroconsolták, felesége pedig, aki az összeütközéstől messzire kiesett a kocsi-ból, súlyos sérüléseket szenvedett. Az esetről jelentést tettek a kir. ügyészségnek és az üzletvezetőségnek, mely a vizsgálatot megindította.

Függetlenségi pártelnök öngyilkossága.

SZOLNOK. Gyömörey Félix, Szolnok vármegye függetlenségi és 48-as

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KIENCZEDIK UTCA SARKÁN.

Kitűnő ételek és italok.

Kitűnő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE. SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

OLCSÓ FARMOK

NORFOLK, nyolczvanezer lakossal bíró város szélén, a déli államok kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.

Hungarian Farm Colony

Kitűnő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát termő fekete föld. HUSZ holdas farm 320 dollártól 600 dollárig. Három szobás új lakóház és új istálló 4 jóság részére 200 dollárért. Négyszobás ugyanolyan istállóra 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadrésze. Felvilágosítást ad a tulajdonos.

SCHAEFER & RÉDAY

103 PLUME STREET,

NORFOLK, Va.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000.

Beszélnék magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉTJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.

BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyveskét. PÉNZT KÖLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legelőnyösebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélleg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

pártjának elnöke, a mult hét végén morfiunmal megmérgezte magát s több napi szenvedés után meghalt. Gyömőrey élénk részt vett Jásznyagkunszalonok vármegye törvényhatósági és politikai közéletében. Még a mult hónap 8-án ott volt Jászberényben gróf Apponyi Albert beszámolóján, ahol a vármegye függetlenségi pártját képviselte. A pártelnököt nemrégiben nagy csapás érte: meghalt felesége, akit nagyon szeretett. Híve halálát annyira szívére vette, hogy megmérgezte magát. Halála az egész vármegyében nagy részvétet keltett. Egyetlen fia, dr. Gyömőrey Oszkár gyászolja.

Eltűnt kereskedő.

VÁZ. A városban nagy részvéttel beszélnek egy fiatal, közszeretnek örvendő kereskedő eltűnéséről. Velzer Alajos néhány éve vette át atyjától a régi és legnagyobb forgalmu lisznagykereskedést, melyről szakemberek azt állították, hogy egyike a vidék legrealisabb és legnagyobb illemű üzleteinek. A fiatal Velzer, ki a városban igen rokonszenves egyén volt, még növelte az üzlet forgalmát s éppen ezért nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a Velzer Kálmán fia egész fizetési zavarokkal küzd. Tényleg, Velzer Alajos be is jelentette fizetésképtelenségét. Átvizsgálták a könyveket s kiderült, hogy Velzer a jó szívének áldozata, mert körülbelül 20 ezer korona értékű árut hitelezett rövid idő alatt olyanoknak, kik azt nem tudják megfizetni. A fiatal kereskedő minap reggel üzleti ruhájában anélkül, hogy valakinek szót volna, elhagyta hazulról s mai napig sem került haza. Övé attól tartanak, hogy öngyilkossá lett. A család, mely iránt általában a részvét, jelentést tett az eltűnéséről s Velzer most mindenfelé keresik.

Borzalmas halál a temetőben.

VEZSPRÉM. Borzalmas halállal mult ki az itteni temetőben Tóth Ferencz várpalotai koresmárosnak katonája fia. A temetőben sírkövet akart felszítani, miközben megholtva, egyensúlyt veszített, hanyattvágódott, rá egy hegyesvégű vasfésra, melynek egyik éle a szerencsétlennek tarkójánál behatolt és a gégejénél jött ki, úgy hogy pár perc alatt kiszívódott.

A FÖLDMIVELŐKHÖZ.

„Multum in Parvo”, vagyis sok a kevésben.

A legtöbben, akik a földmiveléssel foglalkoznak, vagy azzal óhajtanak foglalkozni a magyarok közül, azt hiszik, hogy a föld mentül nagyobb, annál nagyobb a haszon is. Ebben volna talán valami logika, de eltörpül, ha tekintetbe vesszük, hogy a honfitársak nagy része itt nem bír tökével [olthon sem].

Aki kis tökével rendelkezik, annak álmódni sem szabadna nagy darab földről. Külömben azoknak, akik az itteni tökéletesen kifejezett gazdálkodás módját nem ismerik. És mégis, azt tapasztaljuk mi, akik a gazdálkodásban vagyunk, földüzleteket kötünk, magyarokat telepítünk, stb., hogy a magyar földműves mindig nagyobb földet akar-ni venni, mint anekkorával megbírkö-zni tud.

A kifejezett gazdálkodási módszert nem ismerve, azt hiszik, hogy itt is úgy van, mint Magyarországon, ahol egy hold föld alig ad 100—120 korona jövedelmet, míg a francia földműves egy hold földből 1000—1400 frankot vesz ki.

Nézünk szét az Egyesült Államok déli részén, Virginia és Carolina államokban, ahol a farmer kivész egy hold földből 100 dollártól 500 dollárig. Nem szólnak az északi és keleti államok földjeiről. Canadának igen jó földjei vannak, de a túlhoszu tél miatt alig képesek mást termelni, mint búzát és krumplit, és ezeknek az értékesítése oly nehéz, hogy ami haszon volna rajta, azt fölemészti a szállítási díj.

E helyeken az annyira keresett és értékes konyhai növényeket termelni nem lehet, ahol lehetséges, ott is igen kő-sőn érik és nincs hol értékesíteni. Azon helyeken tehát jobban a jószágtenyés-zet-vel kell foglalkozni. De ehhez már tö-ke kell, az pedig nincs. Az ő kevés jö-vedelméből pedig sokáig tart, míg jó-szágára valót szerez, és lassan elkedvet-lenedik, az idegenek között élve, akik ahol csak tehetik, zsarolják a bevándor-roltat. Így nem marad más hátra, visszajön szülőföldjére, de sok keserű ta-pasztalattal gazdagabban.

Kis tökével bíró magyar ne menjen messze idegenbe, ha arra határozta ma-gát, hogy földet vásárol. Hisz van itt

jó termőföld, ezer meg ezer hold par-lagon hever és csaknem ajándék-árban adják. Mindig azt kell nézni, hogy kö-zel legyen nagy városokhoz, vagy ke-reskedelmi központokhoz, ahol termé-sét bármikor jó áron eladhatja.

Szem előtt kell tartani továbbá, hogy milyen a föld minősége, kövér vagy so-vány és milyen az éghajlat? Lehet-e korai termést előállítani?

Tudvalevő dolog, hogy a korai ter-més háromannyit jövedelmez, mint a késői. Ez év április és május hónapok-ban a mi virginiai és carolinai telepe-seink kaptak holdankint, vöröshagymá-ért \$300—480-ig, salátából \$200—300-ig, káposztából \$180—260-ig és még hátra van az egész év. Mert éghajlatunk olyan jó, hogy évente három-szor is termelhet. Ha összehasonlítjuk az itteni termést az északi termékkel, úgy rájövünk arra, hogy itt 20 hold föld fölveszi a versenyt északon 200 holddal. Tehát megtaláljuk a sokat a kevésben.

Az ujonan megnyitott telepünkön, daczára, hogy egész a város alatt van és a villamos feleutrá kivész, de tavasz-ra már kiépítik egész a telepig, fölállít-juk az áruaktárt és bámi termést ma-gunk veszünk át künn a telepen. Egy-ben fölállítjuk a tejgazdaságot, és aki-nek kevés pénze volna tehénvásárlásra, azért kezességet vállalunk, mert sok teje van szükség, el lehet naponta adni 3—4000 gallonnal is.

Mintán 300 kisebb-nagyobbra osztott farmunk van, ami kitesz mintegy 700 holdat és magába foglal 11 angol négy-szögterületet, elhatároztuk, hogy egy helyen építjük az összes házakat, egész magyarországi rendszerre, egyetlen nagyságúra és formára, egyforma tel-keken. Ezzel elérjük azt, hogy egybe-tömörülve intenzívebb munkát vége-zünk. És szabad időnkét szórakozások-kal töltjük el, ami valamennyire fele-deti velünk a honatlanságot, magunk-alkotta honunkban.

J. Z. Réday,
103, Plume St. Norfolk, Va.

A MELLÉKKERESÉST.

A háziur mint zsebtolvaj.

Budapesten a jözsefvárosi pályaud-varon in flagranti, vagyis munkaköz-ben érték egy zsebtolvajt. Az az ur, akinek az aranyóráját és lánczát eltűn-itette, nyakonfogta és átadta a legköze-lebbi rendőrnök. Így, meglehetősen bé-kés trióban mentek aztán a főkapitány-ságra. A zsebtolvaj igen jól táplált és elegáns ur volt. Utközben megmoto-zták, de nem találták meg nála az arany-órát.

— Láthatják, kérem, hogy nem én vagyok a tolvaj. — mondta a tolvaj. — Én tisztességes uriember vagyok és roppant kellemetlenül érint ez a dolog. Kérem, kiméljen meg a bekíséréstől. Inkább megfizetem a kárát, csakhogy megszabaduljak a botránytól. Mondja azt a rendőrség, hogy az órája meg-van, csak otthon felejtette s az egész ügy tévedésből történt.

A károsult ur azonban nem állt kö-félnék. Bevitték a tiltakozó, hevesen ellenkező zsebtolvajt a főkapitány-ságra, ahol éppen Sajó Sándor rendőrtaná-csos volt az inspekeziós tiszt. Szentki-rályi Béla fogalmazó nagy örömmel fo-gadta a belépőket. Kiderült, hogy el-sőrangú zsebtolvaj, még pedig egy va-lódi utazó zsebtolvaj került hurokra. Pollák Mór a neve. A rendőrségen ál-landóan ügyelik, négyezer már volt büntetve. Külömben derék, államfen-tartó elem: háztulajdonos. Az Erdő-köz-utca 3. számú házának és ezenki-vül még egy kisebb háznak a tulajdo-nosa.

— Minek lopta el az órát? — kérdez-ték tőle. Miért nem dolgozik?

— Minek dolgozzak? Rothschild sem dolgozik! — felelte Pollák egykedvűen

Közben megnyílt az ajtó és egy ter-

metes asszony rontott be a szobába. A zsebtolvaj-háziur felesége. Tíz perc-zsel a letartóztatás után.

— Honnan tudta, hogy a férjét el-fogtuk? — kérdezte Sajó tanácsos az asszonytól.

— Hát csak úgy megtudtam — mondta Pollákné.

De aztán kiderült hamarosan, hogy Polláknak esendes társa is volt, akinek az ellopott tárgyakat a kedélyes zsebtolvaj-háziur eltüntetés czéljából átad-ta. Pollákat ezután letartóztatták.

BAKA SZOKNYÁBAN.

Nem tud megélni a férje nélkül.

Budapestről írják: A budapesti rendőrség mulatságos bűnügygyel foglalkozik. Az élet, aki állítólag a legnagyobb író, A szökött katoná című népsziműből operettet fabrikált. A dolog ott kezdődik, hogy a dunaparti teherpályaudvar mellett örkődő rendőrnök feltűnt két nő, akik csomagokat vittek a karjukon. Igazo-lásra szólította fel őket. Nagyon zava-ras feleleteket adtak, mire a rendőr alaposabban szemügyre vette a csoma-gokat. Az egyikben katonaruha volt, a másikban oldalfegyver és sapka.

— Ha így állunk, — mondta a rend-őr — gyerünk a kapitányságra!

Utközben megpihent velük a 78-as számú őrszobánál, mert az egyik nő panaszkodott, hogy gyenge és fáradt. A rendőrök ott tréfálkozni kezdtek a csinos nővel, sőt — mi tagadás! — az is megessett, hogy ugynevezett tilos helyre nyultak.

— Az árgyélusát! — kiáltott egy-szerre Tóth XIII. János rendőr. — Hisz ez nem is nő!

Nagy ribillió keletkezett. És újra összefogdosták, tapogatták a nőt, de ezúttal — hivatalosan. Megállapítot-ták, hogy valóban férfi, a neve Soós János, huszonkétéves, 86-ik gyalogezred-beli katoná. A Nádasdy-kaszárnyából szöktette meg a felesége, született Vörös Erzsébet, aki a Ferencz-utca 11. száma alatt szolgált mint szobaleány. Amikor vallatásra fogták, a fiatal nő pi-rulva mondta:

— Nagyon kíváncsi voltam már az uram után, hát azért szöktettem meg.

A bakát átkísérték a kaszárnyába, feleségét pedig szabadonbocsátották. Egyezkedni próbált, hogy legalább éj-zsakára hagyják nála, de a zord rend-őrség visszautasította a könyörgést.

A KEGYDIJ.

A jözsevi asszony keserű tapasztalata.

Ha nem tanuskodnék az itt követke-ző tragikomikus történet valóságáról jó néhány kiló hivatalos akta két vá-ros, Győr és Kolozsvár, polgármesteri hivatalában, senkise hinné el, hogy ilyesmi megeshetik.

De hát akták vannak, komoly, bélye-ges, hivatalos irások az özvegy Kaiser Jözsefné sírni, meg nevetni való eseté-ről.

Ez a Kaiser Jözsefné egy sorsüldö-zött, szegény özvegyasszony volt Gy-őrről, ahol hosszu ideig lakott, amíg a férje élt: elég jómódban, utóbb nagy nyomoruságban. A nyomoruság elker-gette Győrből Kolozsvárra és itt fehé-reműfoltozásból, harisnyajavításból, meg abból a kegydíjből, amelyet szálló-város, Győr, adott neki, tengette éle-tét.

Győr város tanácsa ugyanis évekkel ezelőtt — nagy utánjárásra, sok kérvé-nyezésre — megszavazott a földhözra-gadt szegény asszonynak évi 12, mondj tizenkettő korona segélyt. Felévenként kapta meg a kolozsvári városi pénztár-nál, jól felblyegzett nyugták ellené-ben, a 6—6 koronákat.

Igy élt, éldegélt éveikig. Nemrégiben griaísi esemény zavarta meg a szegény özvegyasszony mindennapi nyomorusá-

gos nyugalmát: a férjének egy régi adósa meghalt és végrendeletileg hat-száz koronát hagyott rája.

A szegény asszonyt főbeközlöntötte ez a váratlan vagyon. Nem tudott vele mit kezdeni. Ugy megszokta már a nyomoruságot, hogy ilyen tömördek pénzre már nem is volt szüksége. Né-hány álmatlan éjszaka után elhatároz-ta, hogy a szülővárosának, Győrnek adományozza, amely évek hosszu sora óta segízezi őt pontosan az évi tizen-két koronákkal.

Ugy is történt. Kolozsvár városá-nak pénztára utján elküldötte Győrnek a hatszáz koronát, mint néhai férje ne-vére tett alapítványt.

És itt következik a tragikomikus fo-rdulat: amikor a szegény asszony a leg-közelebbi pénztárhoz az esedékes hat ko-ronájáért, tudomására hozták, hogy Győr városa — beszűntette a segély fo-lyósítását...

Indokolás: Olyan asszony, aki szá-z-szor akkora alapítványt tesz, mint ami-lyen összegű féléri segélyben részesül, nem szorult rá erre a könyöradamány-ra. A segély tehát beszűntetetik...

A KORMÁNY DARABONTJA.

Fegyelmű akták eltűntek.

„A Nap”-ban olvassuk, hogy Mára-marosmegyét, ahol a koalíziós kor-mány jóvoltából még most is uralmon vannak a régi szabadelvűek és darabont-maradékok, nagy izgalomban tartja Szabó Sándor alispán, a hat-vanhetes kormányok és Kristóffy szol-gálatkés hívének rendkívül elmérgese-dett fegyelmű ügye. Az alispán a leg-nagyobb mértékben exponálta magát a Tisza-kormány és a darabont-éra érde-kében, de a koalíziós kormány nem ej-tette el, sőt nem régen királyi kitünté-téssel, a vaskorona-rend keresztjével jutalmazta a függetlenségi pártnak ezt az esküdt ellenségét, aki elkeseredett

irtóháborút kezdett a máramarosi negyvennyolcasok ellen.

Dr. Gottesmann Miklós, a megyei függetlenségi párt főtitkára fegyelmi feljelentést adott be Szabó Sándor ellen, sikkasztások, okirathamítások el-tussolásával és bünpalástalással vádol-va meg az alispánt. A vármegye dr. Kokényesdy Mihály és Nyegre László képviselőket küldte ki a vizsgálat ve-zetésére, amely az alispán felmentésével végződött. Most azonban váratlan szen-záció támadt. Kiderült, hogy a fe-gyelmi vizsgálat nem volt komoly, az erre vonatkozó iratokat meg sem néz-ték. Kiderült az is, hogy az iratok, a legkompromittáltabb okmányok elvesz-ték. Andrásy belügyminiszter most új fegyelmi eljárást rendelt el. Az alispán és az első fegyelmet vezető képviselő a legkínosabb helyzetben vannak. Hivatalosan is meg kellett állapítani, hogy a vizsgálat csak in sich, a fegyel-mi akták mellőzésével folyt le.

A máramarosi függetlenségi párt megismételte vádjait, új vizsgálóbízo-sokot követel és a megyei közgyűlésen szóvá fogja tenni a hivatalos iratok el-tűnésének botrányát is. Szöllőssy Fe-rencz földbirtokos indítványt nyújtott be a közgyűléshez, hogy kötelezzék az alispánt Gottesmann főtitkár és a bot-rányt szövevéző „Máramarosi Függet-len Ujság” ellen való sajtópörre, amitől a darabontok ittelejtett oszlopa min-díg húzódozott. A közgyűlésen nagy botrányok lesznek, mert az elnyomott és folytonos üldözésekkel zaklatott füg-gtelenségek teljes elkeseredéssel köve-telik az alispán eltávolítását.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pon-tos elintézése.
PÉNZKÜLDES AZ O-HAZABA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HAZAK VETELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair Jr.
SCRANTON SAVINGS BANK
120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIÁNAK LEGREGIBB TAKAREKPÉNZTÁRA.
Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
BÉTÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCZI NYITVA VAN.

Ez a szép jutalom.

Ily bizonyítványokat kapok naponta kigyógyított betegek-től:

Tekintetes Uram!

Igen kérem, hogy a mai napon, a melyen egy havi gyógy-kezelése után becses kezelésem alól felmentett, őszinte, hálás kö-szönetemet jelenthessem ki Önnek jó indulatu, önzetlen és ami fő, eredményteljes kezeléséért.

En amióta csak emlékszem, — ma 31 éves vagyok — ál-landóan köhögtem, édes apám 54 éves, nővérem 19 éves korában Tüdővészben haltak el. Engem a katonaságtól 10 évvel ezelőtt szinte tüdőbaj miatt bocsájtottak el, de a baj csak időnként mu-tatkozván, nem sokat adtam reá míg vagy 8 héttel ezelőtt, a bal tüdőm annyira megett támadva, hogy éjszakákat ébren töltöt-tem, s nap közben nem mult el 5 perc, hogy oly roham nem fo-gott volna elő, hogy a könnyek csorogtak szememből.

Ekkor határoztam el, hogy szakítva a különféle orvosokkal, Önhöz fordulok, s ma újra született ember vagyok. A köhögés megszűnt, a szájbüzs eltűnt, s megszűnt az a nyomasztó, levert érzés, mely meggyűlltetete velem a földi életet. Étvágyam vissza jött, sulyban állandóan gyarapodom, s hosszu bete-geskedésem, mestereim akadt Önben.

Fogadja kérem úgy magam, mint nóm és két kis gyermekem köszönetét, a kisebbik úgy is szintén Önnek köszönheti rózsás piros arczoskáját. Az Isten áldja meg Önt, hogy hatalmas tudomá-nyával még nagyon soká lehessen a betegek pártfogója.

A fenntieket kész vagyok bárkinék, bármikor, akár szó-val, akár levélben is bizonyítani és ismeltetni. Hivatalos helyi-ségem: col N. Y. Blue Print Co., 58-60 Reade Str. New York. Lakásom: 398 Jefferson Ave., Glendale, Long Island N. Y., s e két hely bármelyikén rendelkezésre állok honfitársaimnak.

Őszinte tisztelője: 1908. Okt. 11.

Horváth Zsigmond

Ily gyönyörű bizonyítványt és ajánlás felkeltheti mindenki bizalmát aki jó tanács és kezelést óhajt, bármily bajban szenved-jen is forduljon teljes bizalommal hozzám: Dr. R. Mielke

With The **Collins N. Y. Medical Institute Inc.**
140 West 34th Street, NEW YORK.

PRÁGER JÓZSEF

MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS ÉS KÖZJEGYZŐ.
Főiroda: 230 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E. 144-K UTCZA, II-K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve található.
ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MÉLTÁNYOS ÁRAK MELLETT.

Magyarok! Honfitársak!
Amerikában a legregibb és teljesen megbízható bankár
Nemeth János v. császár és királyi konzuli ügyvivő.
Irjatok hozzá árákért ily címmel:
John Nemeth 457 Washington Str. New York.

S Z A B Ó L A J O S POSTAMESTER
CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE
Egyedüli magyar közjegyzője. Hajó- és vasuti jegyek törvényes ügynöke.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakaszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. Cím:
L O U I S S Z A B Ó, CHROME, N. J.

LIVIO FŐHADNAGY.

Irta: Pekár Gyula.

— Regény két kötetben. —

[Második folytatás.]

— Egy-kettő... — kezdé Dodó, de hangja elveszett az örült hóvihárban.

— Himmelschramm! a toronyban ekkor kezdette a hatalmas Rákóczi-harang a Szilveszter-éjjeli tizenkettőt ütni.

— A tizenkettedik ütésre löttök — ordította Radern.

Lassan, méltóságjeljesen zengett végig a fehér tájon a nagyharang szava.

Alig hallatszott a pisztoly szava. A Szentinczey lámpása összetört, de neki semmi baja se lett.

Átgázoltak egymásfelé a havon s keztek fogtak.

— Hideg van, Szentinczey, mi? — Csuf idő, Rodakovszky...

Vagy harmincz lépésről vonítás halatszat, mikor kaczagva odaértek s épp a Bombuska kulacsából iddogáltak a leányokkal, akkor látták, hogy a Szentinczey golyója lábszáron találta a baktert, s az kellett lenkedett.

— Igyál, öreg! — kiáltá vigan Bonbon s az öreg szájaiba nyomta a kulacsot.

Mikor Szentinczeyt reggel négykor Forintos Péter és huszár Dohányos Ádám hazavitték, egész el volt ázva.

Lefeküdt s menten elaludt. Mámoros, nyugtalan álmában csak egy gondolat bántotta homályosan, hogy: ki is volt hát voltaképpen az a leány, akiért ő megverekedett?...

II.

— Mily gyönyörűek ezek a lehulló hóhelyek... Nézd, Andrée, hogy eső-kölködzom velük...

A két leány gyerekesen örült a nagy hónak. Prémés bundákba burkolva állottak kint a barokkrészes kis erkélyen. A régi falusi kastély kúszó 6-németes, hajlott sarkain egy-egy fantasztikus hidratorokban végződött.

— Nézd, Andrée, mily szerelmesek ezek a pelyhek... a kis, kövér Szoborházy Linka csak úgy ágaskodott utánuk a maga vásott kacérságával.

— S hogyan olvadoznak! Mihelyt megcsókolom őket, mindjárt végük van...

Még Andrée is elmosolyodott, de aztán odadülve a falhoz, csak tovább nézte, mint merülnek el egyre mélyebben az ő szoknyás fenőfái ebbe a szilveszteri hóba. A szalon ajtaja kieszt nyitva volt, belülről vörhenyes fény szűrődött ki a teli világba, pean d'Espagne-illattal s itt-ott pár eszöndes zongora-akkorddal.

— Furesák ezek a hóhelyek, te Andrée, — folytató bolondos gondolataival s a hóhelyekkel játszva a kis Linka. Amelyik után kap az ember, azt rendszeren nem éri el, s amelyik nem kell, az egyszeribe az ajkára repül, s ott menten el is olvad...

— Furesa, — felelé Andrée elmélázva s csak tovább nézte temetkező fenyeveseit.

— Látod, — tevé hozzá élénken Linka, kibén sok pletykázó bölcsekedési hajlam lakozott, így van ez a szerelmenben is! Azt, akit az ember akar, azt rendszeren nem kapja meg, míg olyan, a ki nem kell, ezer is akad s csak úgy olvadozik, ha az ember... ránez.

Andrée elmosolyodott. Aztán összerázkódott, mert már jó ideje voltak künn az erkélyen.

A hóvihár egyre erősebb lett s a fenyeves egy ködös, fehér hótömeggé vált.

— Már most, — folytató a csicska leány, — mit tennél te, ha például nekéd tetszenék valaki, s az semmit se törődne veled? — tudnád akkor tovább szeretni?

— Tudnám, — mondá Andrée halkan. Bundája prémjére hajtó fejét.

— Tudnám, mert ha egyszer valakibe beleszeretlek, érzem, hogy utolsó perczemig szeretni fogom... többet nem szabadulok tőle... — Sebesen beszélt.

Linka megbotránkozott ezen a felfogáson. Zöld szemét nagyra nyitotta s úgy bámult barátinjére.

— No, már én nem tudnám. Engedj meg, mit csinálsz egy emberrel, aki teljességgel nem törődik veled? Csak nem fogsz utána szaladni?...

— Nem szaladok utána... — Hanem...

— Hanem — hogy is mondjam... — Szenvedsz utána? — Hát igen, szenvedek utána... Linka összecsapta bundája alatt kezzeit.

— De Andrée, mondj csak, mi értelme volna ennek? — Andrée elnézett.

— Édes Linkám, te igen bolondos vagy, tudod jól, hogy ha az ember szerelmes, okoskodásról nem lehet szó.

— És te már úgy beszélsz, mintha csakugyan szerelmes volnál... a kis kövér leány elvette magát. Már én nekem sokkal okosabb programom van az életre. Mindenesetre igyekeznék fogok az után, aki nekem tetszik, de ha látom, hogy nem kellet neki, veszek egyet a hóhelyek közül, melyek hozzá számllanak, — beleszeretek egy olyanba, akinek én is kellem...

— Na hát, édes Linka, az olyan érzés, amit az ember akarhat, nem is szerelem ám. A szerelemben épp az a furcsa, hogy az ember nem rendelkezik vele, hanem igenis ő rendelkezik az emberrel...

— Jól van, jó, — felelé Linka lerázva nyusztprémés pipkájáról a havat. — Én már csak megmaradok az én programom mellett. És biztosítalak, én boldogabb leszek, mint te.

— Lehet, de én vagy nagyon boldog akarok lenni, érted: nagyon, örültem boldog, azzal, akit szeretek, s ilyen egy rövid emberi életben csak egy akadhat, — vagy semmilyen boldog sem...

— Egészen boldogtalan? — Hát egészen boldogtalan.

A két leány elhallgatott... Körülöttük zugott a szilveszteri hóvihár. A falu tulsó végén levő nagy Rákóczi-harang néha megrezgett a füttyülő szél-től.

— Már én — tünődék tovább az okoskodó kis Linka, — esetleg beérem valami közepes boldogsággal is. Ez legalább biztos és tartós.

— Irigyellek... — sóhajta Andrée. — Oh, te regényes Andrée! — s ipitá Linka. — Mind ilyenek vagytok ti, a kik a „Sacré Coeur”-ből kerültek ki.

— Na és, hogy még regényesebb legyenek, — tevé hozzá szokatlan eleven-séggel kaczagva Andrée, — hát én azt hiszem, hogy az első és egyedüli szerelmem vagy boldogság vagy méreg, inkább méreg, — s ha az, akkor örökre megmérgezi az egész életet...

Linka barátinjére nézett, kinek alakja megnyult s keskeny arca szinte kipirult a mondkájától.

— Na hát, amint mondtam, romantikus vagy. Mit akarjak én p. o. — kivel is? — no, például, hát azzal az el-kényeztetett Rodakovszky főhadnaggyal? Látod pedig, megvallom, nekem nagyon tetszik, — de hát mikor én nem kellet neki? Ugy irigyellek téged, emlékszel azon a novemberi Huhbert-vaesorán, mikor melletted ült. Egész éjjel tőprengtem, tán sirtam is és oh — oh, micsoda édes gondolataim voltak...

Linka egész közel húzódott Andrée-hoz, ki, mintegy boldog álomban, hunyta be a szemét.

— Elgondoltam, — folytató a csicska kis leány kipirulva — elgondoltam: ha ez az ember, ez az ördögi arcu, csunya-szép huszár most megölelné s megcsókolna, hát meghalnék a boldogságtól... Még azt is éreztem, hogy atilláján az az aranyzsinór, hogy szurja csipasz nyakamat, de ez a fájdalom, tudja az isten, még tán a legjobban esett... Ah, Andrée, oly boldogtalan voltam, sirtam, gyűlöltelek... S aztán, — pár nap múlva megcsókoltam magamnak azt a programot, mit az előbb elmondtam. — Ah, Andrée, — folytató kis vártatva, — csoda egy ember az a Rodakovszky! — olyan gyönyörű termete van, s mindig oly elegáns s amellett oly — szemtelen...

— Bolond vagy, Linka, — kacagótt idegesen Andrée.

— Igen, oly szemtelen, — borzasztó dolgokat mesélnék róla, — s ez nekem úgy tetszik.

— Tetszik? — Tetszik, mert olyan biztos a modora; ha bejön a szalonba, mindig oly győzelmesen néz körül... Ah, ha most a mennyekből ide leszállana...

A leányok elhaltak. Összebujtak s úgy dideregtek.

Egyszerre egy esengő szépasszonyhang kikiáltott az erkélyre:

— De az istenért Andrée, Linka, hol vagytok? Micsoda ostobaság? Rögtön jertek be...

Bent a nagy kandalló körül a társaság csendesen beszélgetve, várta a tizenkettő órát. A leányok ledobva bundáikat, dideregve húzódtak a tűz mellé. Szoborházy, az a bizonyos mali-

ciózus Kraynfelt grófnő, hosszu, száraz testét derékban megtörve, mereven ült székében. Meglehetősen unalmas urak és hölgyek voltak Schoenhoffekhoz a Szilveszter-estére hivatalosak: az öreg, róka-képi főispán feleségével, ki mindig elcserelte arcán a festéket s képét fehérre és orrát vörösré festette, az ezredes felesége, egy álmos, sovány, főzőnyós kis asszony, Gáldyék, az orvos feleségével, egy-két szolgabíró és pár betyáros gentry-gyerek, mint Gáldy Tamás és Domonkos Feri, kik nagy vörös kezekkel, konvencionális sasorakkal s félig kinyitott szájukkal, mint frakkba bujtított béresek, bambán állottak a háttérben s képtek olykor egy pár parádés-kocsiforma hegyesét a „fihlang” mögé.

A leányok nem is tekintették őket fiatalabereknek; ha huszártisztekről lehetett szó, önkénytelenül minden civvil fiatal embert az öregekhez számítottak. Az egész szalonban csak a bala-képi Szoborházy Marietta érezte magát jól, ki roppantul hasonlított néjéhez, de határozottan esimes volt s vélegényével, az öles majoreszkóval, a bamba Czirbaky Bandival még este egy ablakmelyedésbe húzódott. Anyja merev, arisztokratikus nyakát párszor megnyugodva fordította feléjük; ilyenkor fakó szemének pergament-pilláit némi neszszel eresztette le s ezt gondola:

— Igaz, hogy nagy paraszt, de meg van fogva!

A háziasszony, a szép Schoenhoff Melanie, egy kissé elhízott, harmincz-hat éves asszony, érezte, hogy álmos a hangulat estélyén és feltűnően kis kezét egymáshoz dörzsölte, elevenen becélt össze mindenfelét. Bizony, ő maga legjobban unatkozott e penészes öregek közt.

— Mily csufak azok a tiszték. Egy se jött el! Pedig Rodakovszky is, Radern is, Donhofen is, mind megígérték. Még az a kis Monthlery príncezeske is.

— Oly aranyos, kis fiu! — s ipitá Szoborházyt.

— Ugyan, édes Márthám, — kacagott a szép Schoenhoffné, az a kis kadét már csak se nem kedves, se nem okos...

— De mikor oly finom orra van... Mind nevettek. Még Czirbaky Bandi is nagyot röhögött az ablakmelyedésben.

— Igen, — folytató Schoenhoffné, mindnyájuknak el kellett utazniok. Csaldjukhoz utaztak.

— Hja, — szavalá kimérten a róka-képi főispán, ölébe ejtve monokliját, — az ily szent nap mégis csak legszebb a család, vagy a bizalmas baráti körben. — S a hatvanas évek modoros eleganciájával hajolt meg a háziasszony előtt.

— Uj év, új remények, új — esalódások, — tevé hozzá elszontyolodva a kancsal, öreg orvos, kit a felesége, egy lilaszinbe öltözött három emeletes tokáju szörnyeteg, épp akkor költött fel. Az öreg félve, hogy valami bolondot mondott, hirtelen nejjére akarva pillantani, a tulsó sarokba nézett, hol Gáldy Tamás és Domonkos Feri elfulva kacagtak.

— Dehogy utaztak el, — nyögé félhangosan Gáldy Tamás, — nagy... muri van náluk! Esty Pista már két hete nem iszik, úgy spórolja a torkát a szent családi napra...

A társaság nem látszott hallani. Csak Schoenhoffné mosolyodott el... mintha ő nem tudta volna! Szoborházy nének azonban mintha egy Hardtmuth-léniával két szigoru vonást húztak volna az orrától fagyos szájaszélég — igen tapintatlannak találta a dolgot. A szép Melanie asszony is boszankodott, de nem ezért... az a csuf Rodakovszky, kivel tegnap véletlenül találkozott, még háromszor is megcsókolta a kezét, úgy erősítette, hogy bizton eljön. Vajjon mit csinálhat most? — tünődék már belefáradva, az unal-

mas, lankadó társalgás felvillanyozásában, és — elpirult...

Czirbaky Bandi most hallotta meg, hogy Gáldy Tomi mit mondott s teli szájjal harsogva, röhögött neki. A kancsal doktor és a főispán, kik időközben ismét elaludtak, hirtelen felébredtek s az egyik teát, a másik puncsot kért.

Szoborházy Linka magára maradvá, egy sarokba húzódott s azon törte a fejét, hogy a legközelebbi megyei bábra, új fehér ruhájához, kék vagy piros szalagokat vegyen-e?

Schoenhoff Andrée pedig alig várta, hogy egyedül maradhasson. Beosont a harmadik szobába, mely egy kis keleties boudoir volt s beledülve a puha kevert aranyos vánkossai közé, s úgy bámult fel a mennyezetre. Kivülről behallatszott a hóvihár zúgása, a hóhelyek suhogva surlóttak az ablaktáblákat; az ablak előtt a magasból lefőgő kis indus még világa pedig olykor meg-meglibbent a falakon is átzugó orkán lehelletétől.

[Folytatása következik.]

Dr. Wm. Julian FOGORVOS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található d. e. 9-től este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtéskért jótállást vállal. Interstate Phone 1024.

A NAP

A magyar újságírás megalapítója, Magyarország legfőbb és legbizalmasabb lapja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai főszerkesztője: Bródy Sándor, Lengyel Költő és Dr. Kalmár Antal.

A NAP a 48-as országos legfőbb lapja, s a 67-es politika legbizalmasabb lapja.

A NAP nemcsak a legkínáltabb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerika területén egyszé 88.— Féléves 42.— Hónapos 22.— Mutatványzással külsőleg küld.

A NAP kiadéhvatalosa: Budapest, VIII. ker., Rókk Seliárd-u. 9. sz.

James J. Bowden BUTOR, SZÖNYEG ÉS HÁZTARTÁSI CZIKKEK NAGY ÁRUHÁZA.

547 BROAD ST., TRENTON, N. J. Bell Phone 299 D.

Szolid árak úgy készpénz, mint részletfizetésre. Pontos és lelkismeretes kiszolgálás. Ha e lapot magával hozza, 5 perczentes engedményben részesül.

THE 'STATE BANK'

AZ ÁLLAM BANKJA

378 Grand Street, New York City.

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Ar nold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, feleleség, nyereség, 1,000,000 \$-t, mint 16,000,000 \$-t. Betétek több, mint 16,000,000 \$-t. Pénzküldemények elfogadnak a világ minden részébe.

HÁJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

RIZSÁK JÁNOS passaiczi pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto. THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa.

Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connellsvillet és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

MINDENMÉLY közjegyzői okiratok szakaszerűen kiállítanak és konzulátusiag hitsealítottak. Jogi, katonai és tetszőkényvi ügyekben pontosan járunk el. REAM BIZOTT ÜGYEKBE pontosan és lelkismeretesesen járunk el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISEREM a hajóhoz. UTBAHAZATIST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeknek nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapították 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyirásítás.

Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 121 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített. Bankárok, hajójegy- és vasuti, ügyvédi és közjegyzői iroda. Kölcseknönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületben, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árk mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelmel kiállítanak és a konzulátusi hitelesítést beszerzik. Cím: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnei Magyar Amerikai Takaréki és Hitelintézet, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legelősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két számlát csekk számlára, 4 számlát betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldés és hajójegyelárústó. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hivatal. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetétek olcsó-gad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Fölsőleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniaiának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCEL LAJOS, 522-534 Pearl street, Cleveland.

MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jótállás mellett, olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vételre és eladása.

Charles R. Kear elnök Harry F. Potter pénztáros.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK

MINERSVILLE, PA.

Alapították 1864-ben. Schuykill-County legelősebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000.00 Tartalékalap és szét nem osztott nyereség 75,000.00

Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

